

Nepriklausoma

Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 4 (45-tieji metai) 1986 SAUSIO - JANUARY 23 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366-6220 50 c.

SAVAITINIAI ĮYKIAI

(hn)

ROBERT BOURASSA IŠRINKTAS

Nors Quebec'o provincijos liberalai praėjusių metų gruodžio 2 d. laimėdami rinkimus ir visai sutriuškindami separatistinę Parti Quebec-ois, išrinko į vietinį parlamentą net 99 atstovus, pats partijos lyderis Robert Bourassa (trūko vos 326 balsų), nebuvo išrinktas. Tada notaras Germain Leduc, išrinktas St. Laurent rinkiminėje apylinkėje (net 16,216 balsų dauguma) iš parlamento atstovo pareigų pasitraukė ir leido Bourassa'į dar kartą kandidatuoti papildomose rinkimuose. Jie įvyko š.m. sausio mėn. 20 dieną. Šioje liberalų tvirtovėje jis papildomuosius rinkimus lengvai laimėjo. Už jį balsavo 16,135 rinkėjai. Artimiausias oponentas, NDP partijos narys Sid Ingerman, gavo tik 1,692 balsus. Įdomu, kad separatistai šį kartą kandidato visiškai neturėjo. Anot tos partijos vado Pierre Marc Johnson, jie tai padarė iš mandagumo, nes esą būtų neturėję, jeigu provincijos premjero trūktų parlamente. Žinoma, tai tik tuščia šneka: separatistai neturėjo nė mažiausios galimybės šioje apylinkėje laimėti, nes joje niekad nebuvo išrinktas kitos partijos atstovas, išskyrus liberalą. Kaikurie prancūzų komentatoriai įtaria, kad separatistai tai padarė tyčia, kad paskui galėtų premjerą įžeidinėti: toks jo laimėjimas buvęs niekam vertas ir kad, iš tiesų, separatistai jam leidę laimėti. Kaip ten bebūtų, sunku patikėti, kad Parti Quebecois staiga taip labai "sudemokratėjo".

BUS ĮGYVENDINTA SENA SVAJONĖ?

Jau 1802 metais Prancūzijos imperatorius Napoleonas Bonaparte, pasiūlė kasti tunelį po Lamanšo sąsiauriu (ji britai vadina English Channel, o prancūzai - La Manche), kad būtų lengviau susisiekti su Anglija. Bet 1803 metais prasidėjęs karas tarp Prancūzijos ir Anglijos, tą planą išmetė šiukšlynan. Ypatingai anglai, ir dėlei visiems suprantamų priežasčių, ėmė labai ir labai stipriai abejoti tokio tunelio naudingumu. Invazijos atveju toks tunelis pasitarnautų tik priešams. (Buvo ir dabar tebėra daug karinių ekspertų nurodančių, kad priešą galima labai lengvai sunaikinti, užplukdžius tunelį vandeniu). Tunelio idėja vėl atgimė 1856 metais, kai ją iškėlė prancūzų inžinierius de Gamond, siūlydamas praveisti geležinkelį. Britai pasiūlymą atmetė. Tačiau 1872 metais pačių britų inžinierius William Low padarė braižinius ir įsteigė Channel Tunnel Co. Buvo pradėtas ir darbas,

bet dėl įvairių priežasčių sustabdytas 1883 metais. Nauji tunelio planai ir vėl pasirodė 1902 ir 1917 metais, tačiau Didžiosios Britanijos parlamentas juos atmetė dėl to, kad nepalengvintų priešams užpulti jų salą. Ir 1930 metų pasiūlymas parlamento buvo atmestas. Pagaliau 1964 metais britai ir prancūzai, galų gale, sutarė tokį planą vykdyti. 1973 m. buvo sutarta, kad toks 48 kilometrų ilgio tunelis bus skirtas geležinkeliui, ir jį finansuos privačios bendrovės. Joms paskolas suteiks abiejų kraštų vyriausybės. Dėlei prasidėjusios ekonominės krizės Didžioji Britanija tačiau plano įgyvendinimą atidėjo. Pagaliau š.m. sausio mėn. 20 d. Didžiosios Britanijos ministrė pirmininkė Thatcher ir Prancūzijos prezidentas François Mitterrand pasirašė dokumentą, kuriame abi valstybės pasisako sutinkančios pradėti geležinkelio tunelio statybą po sąsiauriu. Tunelis bus 50 kilometrų ilgio ir dvišalio diametro tuneliu, išgręžtu tarp dviejų didžiųjų ir skirtu tunelio geležinkelio įtaisams bei aptarnavimui. Tunelis kainuos nuo 3,35 iki 6,6 milijonų dolerių. Jei statyba būtų pradėta kitais metais, tunelis būtų baigtas 1993. Tuneliu važiuotų keleiviai ir prekiniai traukiniai. Kelionė tarp Paryžiaus ir Londono truktų virš 3 valandų. Dabar tokia kelionė traukiniu ir laivu trunka 6 su puse valandos.

Tokio povandeninio tunelio statyba būtų didžiausias inžinerijos atsisakymas šiame šimtmečiuje. Prancūzijos ir Didžiosios Britanijos vyriausybės pasirašytu nutarimu labai patenkintos dalinai ir dėl to, kad Prancūzijoje rinkimai įvyks už pusmečio, o Anglijoje už poros metų. Kadangi tokio tunelio pravedimas suteiks darbo bent 40-čiai tūkstančių darbininkų, tai įvairiopa tunelio statybos nauda savaime aiški. Belieka viena kliūtis: britų parlamentas turi šią sutartį patvirtinti. Iki šiol toji kliūtis dažnai buvo nenugalima. Todėl antraštę baigėme klausuku.

JUNGTINIŲ TAUTŲ FINANSINĖS BĖDOS

Stephen Lewis, Kanados ambasadorius Jungtinėms Tautoms, Winnipege įvykusiam pasikalbėjime su spaudos atstovais pareiškė, kad šiuo metu didžiausia nelaimė grasinanti net šios institucijos išsilaikymui yra Jungtinių Amerikos Valstijų labai stipriai sumažinta finansinė parama. Iki šiol Amerika skyrė neproporcingai daugiau pinigų Jungtinėms Tautoms, kai tuo tarpu visa eilė didžiųjų valstybių (jų tarpe ypač

Sovietų Sąjunga) davė žymiai mažiau pinigų, negu pagal savo dydį turėtų duoti. Paramą sumažino praėjusiais metais prezidento Reagan'o administracija.

TIRS DE HAVILLAND PARDAVIMĄ

Pagaliau Kanados Federalinė vyriausybė sutiko leisti opozicijos partijų pakviestiems liudininkams liudyti, ir parlamentarinė komisija paskirta ištirti Kanados de Havilland lėktuvų bendrovės pardavimą amerikiečių Boeing bendrovei, pradės savo darbą. Kaip žinia, šis pardavimas pasirodė be galo nepopuliarus plačios visuomenės ir darbininkijos tarpe, nes kanadiečiai nepritaria konservatorių vyriausybės pradėtam kanadietiškių valstybinių bendrovių likvidavimui, parduodant jas arba amerikiečių arba tarptautiniams biznieriams. Bendrovės parduodamos, nereikalaujant jokio užtikrinimo, kad jos liks Kanadoje, ir kad bus dirbusiems jose kanadiečiams bei darbininkams garantuotas darbas. Mulroney vyriausybė tvirtina kad bendrovė davusi tikrai nuostolių. Su tuo nesutinka opozicija. Kaip tikrai šiuos klausimus ir tyrinės minimoji komisija.

NAUJA VALSTYBINĖ ŠVENTĖ AMERIKOJE

Sausio mėnesio 20-oji valstybinė šventė Amerikoje, yra valstybinė šventė Amerikoje, skirta prisiminti ir pagerbti atentatininko nužudytą kovotoją už negrų teises, kunigą dr. Martin Luther King Jr. Sostinėje ir daugelyje JAV-ių miestų vyko parada, pamaldos ir demonstracijos. Atlantos mieste, kur King yra palaidotas, jo žmona Coretta ir sūnus Dexter dalyvavo minėjime ir vainiko padėjime ant kapo paminklo. Kalbėtojai ragino Jungtines Amerikos Valstybes galutinai įgyvendinti visišką rasinę lygybę. Atlantos iškilnėse taip pat dalyvavo JAV-ių viceprezidentas George Bush ir Pietų Afrikos vyskupas Nobelio taikos premijos laureatas Desmond Tutu.

PAGERBTAS VALDAS ADAMKUS

JAV prez. Reagan as kasmet valstybiniais žymenimis padovanoja pasižymėjusius federalinės valdžios pareigūnus. Kandidatai atrenkami iš 2 milijonų darbuo-

PRANEŠA ELTA

LIUDAS DAMBRAUSKO MEMUARAI NUVEDĖ JĮ Į GULAGĄ

Neseniai įkalintas lietuvis mokslininkas Liudas Dambrauskas yra 63 m.amžiaus. Bausmė jam buvo paskirta 1984 m.spalio mėn. 3d.Nubaustas 3 ir 1/2 metų griežto režimo stovykloje ir 2 m.vidaus tremtimi už vadinaimą "antisovietinę agitaciją ir propagandą". Jo tikrasis "nusikaltimas" - rašymas atsiminimų iš patirties Stalino laikų koncentracijos stovyklose.

"Radio Free Europe" paskelbė kaikurias papildomas žinias apie jį 1985 m.rugsėjo mėn.12 d. Nacių Vokietijai okupavus Lietuvą,L.Dambrauskas,stu-

KLAIPĖDOS KRAŠTO SUKILIMO KOMITETAS. Iš k. pirmoje eilėje: V. Šaulinskas, J. Lėbartas, M. Jankus, J. Vanagaitis; antroje eilėje: Stepas Darius, A. Ivaškevičius, A. Marcinkevičius, žurn. J. Pronskus.

GIMĖ NAUJA SALA

Ramiajame vandenynė, apie 1,200 kilometrų į pietus nuo Tokyo miesto, teliesė Iwo Jima salos, ir dar viena nedidelė sala. Kadangi naujagimė yra ugniakalninės kilmės, iš jos tebekyla dūmai ir garai. Naujoji sala dar nepažymėta jokiam pasaulio žemėlapyje ir neturi vardo. Kaimyninė Iwo Jima sala pagarsėjo Antrojo Pasaulinio Karo metu, kai ant jos amerikiečių marinai, nugalėję japonus, iškėlė Amerikos vėliavą. Tą momentą nufotografavo tuo metu ten buvęs karo korespondentas. Nuotrauka buvo atspausdinta JAV-se ir labai pagarsėjo, nes ja pasinaudojant, yra sukurtas ir nemažiau pagarsėjęs paminklas.

AUDROS EUROPOJE

Š.m. sausio mėn. 20 dieną stiprios audros nusisaukė centrinę Europą. Daug nuostolių padaryta Austrijoje ir Vokietijoje: nuplėšti stogai, nuverstai bažnyčių bokštai, nutraukti aukšto įtempimo elektros laidai ir apgadinti jų bokštai, išrauta daug medžių ir sužeista bei užmušta žmonių. Vėjai siekė net 185 kilometrų į valandą greičio.

tojų. 1985 m. gruodžio 12 d., Pasižymėjusio Vadovo žymeniu apdovanotas Valdas Adamkus, JAV Aplinkos Apsaugos Didžiųjų Ežerų Regiono direktorius. Žymenį įteikė Prezidentas per specialias iškilmes.

dijavės chemija Kauno Universitete, prisidėjo prie antinacinio pogrindžio. Sugrįžus Sovietų okupaciniams daliniams 1944 m., jis tapo vienu iš Lietuvos išlaisvinimo Komiteto narių, koordinuojančių įvairių pogrindžio grupių veiklą. Suimtas 1945 m. balandžio 7 d., buvo pasmerktas mirties bausmei, bet vėliau bausmė pakeista į 10 metų kalinimą.

Atlikus bausmę, L.Dambrauskas grįžo į Lietuvą ir 1962 m. įsigijo mokslų kandidato laipsnį. Jis buvo labai geras rašytojas ir išradėjas. Bet 1984 m. kovo mėn. saugumo agentai surado jo memuarus, pavadintus Gyvenimo Akimirkos. Mašinele rašyto rankraščio 750 puslapių aprašo beveik visą jo gyvenimą. Jis buvo apkaltintas ir rašymu pogrindiniame leidinyje "Perspektyvos". L. Dambrauskas buvo teisiamas Vilniuje 1984 m. spalio mėn. 1-3 d.d. Prokuroras tvirtino, kad jo memuarai "šmeižė" sovietinę sistemą "solženyciniu" GULAGO stovyklų aprašymu. Savo paskutiniame žodyje teismui L.Dambrauskas atmetė kaltinimus ir tvirtino turįs teisę atpaskoti įvykius, kaip jis juos patyrė ir kritikuoti neteisybes bei trūkumus. Jis sakė, kad žmogus su jo sveikata ikalimas reiškia lėta mirtį ir reikalavo, kad jeigu jis nebūtų išteisintas, tai turėtų būti baudžiamas sušaudymu, nes lėta mirtis daug žiauresnė už staigia.

Jo žmonos prašymas sušvelninti bausmę buvo atmestas.

Liudas Dambrauskas yra raišas, kenčia daugiau kaip 40 metų nuo džiuvos ir kitų kvėpavimo ligų; paskutiniu metu buvo gydomas ligoninėje nuo širdies negalavimų. Jo sveikata nyksta kalėjime. Šeimos siunčiami laiškai yra arba konfiskuojami, arba pasiekia jį 2-4 mėnesius pavėlavę.

Latvių išeivių informacijos biuro vadovas Kadelis painformavo dienraštį Frankfurter Allgemeine Zeitung (1985.X.29), kad vengrų valdžia suteikė NGO (ne vyriausybės organizacijos) atstovo statutą Pasaulio Laisvųjų Latvių Sąjungos pirmininkui O. Pavlovskui. Anot Kadelio, tuomi pirmą sykį pabaltiečių išeivių organizacijai suteiktas oficialus statusas komunistinėje šalyje. Pažymėtina, kad Vengrija yra Varšuvos pakto narė.

Kadelis priminė, kad 1977 - 1978 metais Belgrade įvykusioje pirmoje Helsinkio peržiūros konferencijoje, jugoslavų valdžia netikėtai atsisakė Pavlovskį pripažinti teisėtu delegatu, bet net jį apkaltino "neleistina veikla" ir pareikalavo, kad jis bematant išvyktų.

Pavlovskis Budapešte išbuvo visą savaitę ir sutiko su 16-os oficialių kultūros forumo delegacijų atstovais. Jis jiems pareiškė, jog latviai savo pačių žemėje jaučia vis stiprėjantį rusinimo spaudimą ir patiria nuolatinius žmogaus teisių pažeidimus. Pasak Kadelio, dauguma delegatų Pavlovskį suprato ir užjautė. Vakarų Vokietijos delegacijos narys Eickhoff užtikrinęs Pavlovskį, jog latvių tauta esanti vokiečiams "labai artima", nes "mes esame dalinai atsakingi už jų dabartines problemas".

Vieną atviriausių kalbų oficialiuose pasitarimuose pasakė Lichtenšteino atstovas, pasiuntinybės patarejas grafas Von Ledebur. Jis paminėjo psichiatrinėse ligoninėse kalinamus kūrėjus ir pabrėžė, kad Gulagas nėra kultūros ženklas. JAV-ių ambasadorius Stoessel pasisakė už visų tautų ir mažumų neribotą teisę naudoti visą savo kultūros palikimą.

Budapešto Forume dalyvavusios oficialiosios Sovietų delegacijos sąraše buvo ir poeto Justino Marcinkevičiaus bei kultūros ministerijos atstovo Glemžos pavardės.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.O.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina \$20,-
Rėmėjo - \$25,-

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys ne-
būtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali
būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik
iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba
leidykla neatsako.

63-čiųjų KLAIPĖDOS ATGAVIMO METINIŲ PROGA

J. Valiūnas

Su Klaipėdos Krašto ir Rytprūsių lietuviais, kurie
II-ojo Pasaulinio Karo metu buvo evakuoti į Vokietiją,
įvyko tikra tragedija. Štai ką rašė man balandžio 15
d. 1971 m. (dabar jau miręs) dr. Anyšas:

"Dar prieš pirmąjį pasaulinį karą buvusioje Rytų
Prūsijoje gyveno apie keletą šimtų tūkstančių kalbančių
lietuviškai, kurie šio šimtmečio eigoje per mokyklas
ir karus buvo stipriai sugermanizuoti. Prie to prisidėjo
žiaurusis Hitlerizmas su savo šūkiu 'Rottet aus, was
litauisch ist' (išnaikinkit viską, kas lietuviško)". Toliau
jis rašė: "Vokietija turi apie 60 milijonų gyventojų;
reiškia, gyvena žmogus ant žmogaus. Evakuotais mažlie-
tuviais domėjosi Vokietijos vyriausybė, kuri juos aprūpi-
no pastoge, rentomis bei nemokamu išmokslinimu. Koks
žymesnis lietuviškas suorganizavimas buvo neįmanomas,
nes organizatorių užpakalyje nėra nei valstybės ir nei
pinigo, o be jo nieko nepadarysi šiame pasaulyje."

Turime nemažai JAV ir Kanadoje mažlietuvių,
kurie turėtų atsakyti į klausimą, kaip prikelti sąmonę
tų paskleistų Vokietijoje lietuvininkų. Ar yra įmanoma
rasti jų tarpe norinčių išlaikyti lietuviybę ir savo vaikus
(gal su Amerikos lietuvių pagalba) išmokslinti universite-
tuose? Čia galėtų padėti ir Vasario 16 Gimnazija Vo-
kietijoje. Jei atsirastų jauni susipratę inteligentai iš
Klaipėdos Krašto ir Rytprūsių, tai jie galėtų bent dali-
nai atgaivinti lietuviybę tuose tūkstančiuose po visą
Vokietiją išbarstytuose mažlietuviuose.

Sakoma, geraiš norais yra grįstas visas pasaulis.
Bet norai ir projektai pavirsta tuščiomis svajonėmis,
jei neieškoma kelių juos įgyvendinti. Jeigu mums bran-
gus kiekvienas lietuvis, kokių išitikinimų jis be-
tų, tai kodėl nesirūpinti nykstančia lietuviybe visur ten,
kur dar įmanoma ją atgaivinti. Bet- pamėgink atgaivinti
prūsų-prutenų kalbą, jei nebeliko nė vieno ją vartojančio.

Štai ką rašė tame pat laiške dr. Anyšas: "Apie
prutenus paskaitykite mano veikalą 'Senprūsių laisvės
kovos'. Likusius vokiečiai taip sugermanizavo, jog beveik
neliko senprūsių vardų. Iš likusių senprūsių pavardžių
sutikau tik kokią tuziną. Be jų buvo ir daugiau senųjų
pavardžių, bet jos buvo tiek sugermanizuotos, jog jos
iš vokiečių visai nesiskyrė. Tas pat galioja ir lietuvių
kalbai. Niekuiomet negirdėjau kokia mažlietuvių šeima
savo kilmę išvesti iš senprūsių, nors ir lietuvių kalboje
buvo keletą panašių pavardžių, pav., Trumpa. Ir mažlie-
tuvių tarmėje nebuvo žinoma pruteniškų žodžių. Mato-
mai abi tauti gyveno savo laiku kiek atskirai, mažai
temaišėsi. Esant tokiai padėčiai, mano žiniomis, niekas
iš mažlietuvių nėra bandęs tirti prutenų likučius arba
kokias išlikusias salas, paprastai dėlto, kad jų jau
seniai nebebuvo".

Kaip tie pruenai žuvo visu 100%, taip lygiai
ir jotvingiai, nors dar prieš I-ąjį Pasaulinį Karą jų buvo
išlikusių Gardino gubernijoje salų ne tik Zitelos vals-
čiuje (netoli nuo Naugarduko), bet ir kitur po visą gu-
berniją. Nebereikalo senais laikais rusai vadino tris
gubernijas (Kauno, Vilniaus ir Gardino) lietuviškomis.
Gi Suvalkų gubernija buvo priskirta administraciniu at-
žvilgiu prie lenkiškųjų gubernijų. Rusai seniau išleisdavo
kiekvienai gubernijai kasmet apžvalgines knygas (pamiat-
naja knyga), kuriose taipgi buvo minimas gyventojų
sąstatas pagal tautybes, ir Gardino gubernijoje būdavo
užregistruotas tam tikras juotvingių (jatyviagi) skaičius.

Tvirtai tikėdamas su Vytautu Alantu į Amžiną
Lietuvį, pakartosiu posmelį iš Maironio dainos: Čia
kur Vytautas Didis valdė mus ir gynė/ Bus per amžius,
kaip ir buvus, Lietuva tėvynė".

Visi remkime lietuviybę, kad ji amžiais neužgestų
ir ją bet kuriame pasaulio krašte, jei silpnėja-gaivinkime.

St. Dargis

PRAEITIS KAIP STIPRYBĖS ŠALTINIS

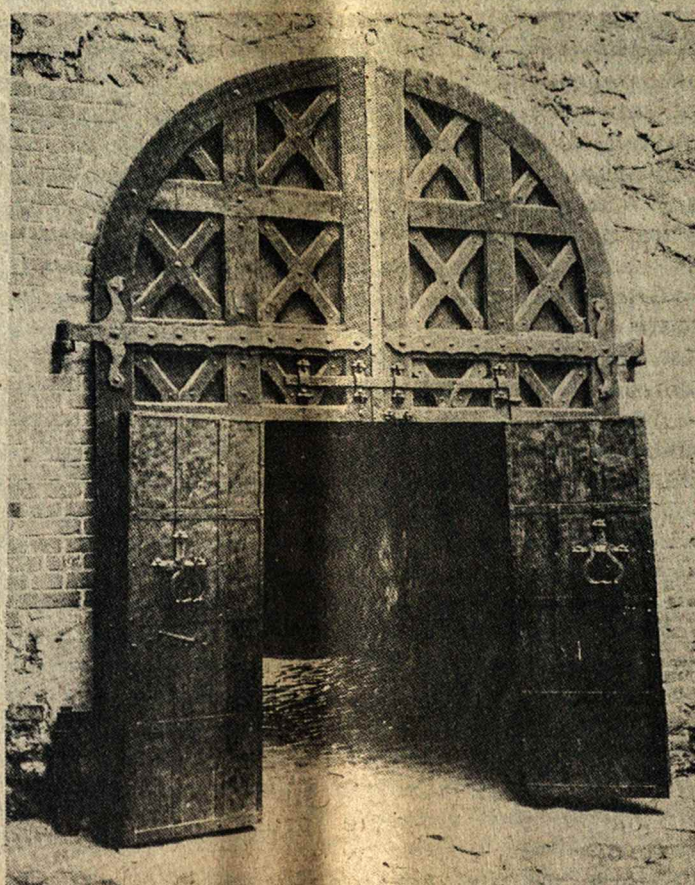
Šiandien Lietuvoje neleidžiama skaityti nepriklau-
somybės metais išleistų knygų. Ypač labai gaudoma
dr. A. Šapokos "Lietuvos Istorija", nes ten aiškiai apra-
šomos rusų carų užmačios. 1972 m. buvo pradėta leisti
Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika. Ten aprašomi
lietuvių komunistų nusikaltimai. Lietuviai komunistai
tos Kronikos pabūgo, nes ateityi gali tekti už savo dar-
bus atsakyti.

KITI SVARBŪS LEIDINIAI

Prisiminimas mirusių, grįžimas į praeitį, t.y.
kelionė į Lietuvos istoriją ir kraštą. Kitas šaltinis,
irgi labai svarbus, mus nukelia į praeitį, tai Broniaus
Kviklio 4 tomų veikalas "Mūsų Lietuva". Autorius tą
veikalą ruošė 10 metų ir įdėjo daug darbo, energijos
ir patyrė didelį išlaidų. Tame veikale aprašomi lietuviš-
2 psl.

LITHUANIA - LIETUVA - PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS išleistas, spalvotomis nuotraukomis iliustruotas ang-
lų kalba LANKSTINUKAS, trumpai ir vaizdžiai supažindinantis svetimtaučius su Lietuva: jos garbinga praeitimi ir tra-
giška dabartimi. Didesnis lankstinukų skaičius buvo pasiųstas n e m o k a m a i jo pageidavusiems Lietuvos konsu -
ams Los Angeles ir Čikagoje. Organizacijos ir pavieniai asmenys, norintieji platinti lankstinuką svetimtaučių tarpe, ga-
li jį įsigyti savikaina (10 centų, plius persiuntimo išlaidos) PLB būstinėje, 5620 So. Claremont Avenue, Chicago, IL.
60636, USA.
(Žemiau- taip atrodo lankstinuko viršus.)

LITHUANIA LIETUVA

ki miesteliai, miestai, bažnytkaimiai su istorinėmis
žiniomis ir statistiniais duomenimis. Skaitydamas tuos
toms grįžti į praeitį, prisiminti ten praleistas dienas,
patirtus vargus ir džiaugsmus. Ten aprašytos savanorių,
partizanų, knygnešių, įvairių mūsų kultūrininkų ir visuo-
menininkų biografijos. Atkuriamas pilnutinis nepriklaus-
mo gyvenimo vaizdas.

Kaip minėjau, komunistai yra išėmę iš bibliotekų
daugumą nepriklausomybės laikotarpy išleistų knygų,
ypač kurios kelia patriotizmą, savo krašto meilę ir
dorą. Komunistai nori išbraukti iš mūsų sąmonės istorinę
sąmonę, kad prieš kelis šimtus metų Lietuva buvo didelė
valstybė ir valdė didelius plotus tos pačios Rusijos.
Niekas taip tautos sąmonės šalia gimtosios kalbos nepa-
laiko, kaip žinojimas istorijos. Žmogus, nepažįstas savo
krašto istorijos yra kaip medis be šaknų.

Prieš 30 metų Romoje buvo atkurta Lietuvių
Katalikų Mokslo Akademija. Akademija kas treji metai
ruošia suvažiavimus, kur prelegentai skaito paskaitas
iš įvairių mokslo sričių. Tos paskaitos yra išleidžiamos
veikaluose, vad. Suvažiavimo darbai. Akademija taip
pat išleidžia Metraščius. Šalia LE, LKMA leidiniai,
kurių jau dabar išleista virš 30 tomų, yra pats svarbiau-
sias mūsų lietuviškosios kultūros lobynas. Žinoma, dau-
giausiai ten telpa istorinės medžiagos, bet taip pat
ir kitų mokslų, kaip medicinos, teisės, politikos, architek-
tūros, kalbotyros ir filosofijos dalykų galima užtikti.
Suprantama, Akademijos leidiniai yra mokslinė kalba
parašyti, sunkesne, negu LE tomai, tačiau parodo lietu-
viškųjų mokslų atsieliktus laimėjimus.

Tiesa, šiuo metu ir Lietuvoje yra išleidžiama
svarbių, ypač kalbotyros, etnologijos ir etnografijos
srityse veikalų. Dėl suprantamų priežasčių mums tai
sunkiai prieinami.

Pagaliau negalima pamiršti ir paties svarbiausio
dalyko, kai kalbame apie mirusių ir praeitį, tai vėl
to paties "Mūsų Lietuva" autoriaus Broniaus Kviklio
kapitalinio veikalą "Lietuvos Bažnyčios" jau yra išėję
5 tomai (šiuo metu ką tik pasirodė Vilniaus vyskupijos
5-jo tomo pirmoji dalis: Vilniaus miesto bažnyčios).
Spaudai atiduota rinkti ir antroji 5-jo tomo dalis: Vil-
niaus vyskupijos bažnyčios. Kai skaitome Lietuvos Bažny-
čios tomus, tai prieš akis pasirodo 600 metų lietuviško-
sios kultūros panorama. Minėtasis veikalas parodo, kokius
meno architektūros ir medžiaginius turitus yra lietuviško-
ji liaudis atidavusi krikščioniškajai kultūrai. Vilniaus
miesto bažnyčios ir paminklai gali drąsiai konkuruoti
net ir su didžiaisiais Europos miestais ir architektūros
atžvilgiu, žinoma, iškiriant Italiją.

Mūsų valstybė buvo sukurta prieš 700 metų. Visa eilė
mums giminingų tautų išnyko, bet lietuvių tauta išliko.
Tačiau lietuvių gentys gyveno Nemuno ir Neris pakran-
tėse žymiai anksčiau. Už poros metų švėsime 600 metų
krikščionybės įvedimo sukaktį Lietuvon. Bet lietuviai
buvo žinomi, kaip taurūs, dori, teisingi, sąžiningi ir
prieš krikščionybės įvedimą. Jei mes ir mirštame, bet
neišnykom kaip tauta.

Kanados Lietuvių Fondas

NAUJI NARIAI IR ĮNAŠAI:

1220.	Sagevičius Adolfas	\$ 100
1221.	N, V, B.	100
1222.	Butkys Vladas	100
1223.	Blauzdžiūnas Albinas	100
1224.	Jonelis Albertas	100
1225.	Barisas, Romualdas ir Ona	100
1226.	Lajukas, Albinas ir Julija	100
1227.	Augustinavičius Algis	100
1228.	Augustinavičienė Irena	100
1229.	Trečiokas Raimundas	100
1230.	Vaičaitis, Bronius ir Sofija	300
1231.	Permno Stanislovo atminimui	100
1232.	Nagių, Augustino ir Antaninos atm.	100
1233.	Toronto Ateitininkų Organizacija	200
1234.	Varankienės-Urbonavičiūtės Uršulės atm.	100
1235.	Cicėnas J.	100
1236.	Sagevičienė Eugenija	100
1237.	Ramonas Kostas	200
1238.	Gustainio Vytauto atm.	190
1239.	Luomonienė Ieva	100
1240.	Slavinsku atm.	1.000
1241.	Stravinskienė R.	100
1242.	Girnys Kazys	100
1243.	Stanis Leonas	500
1244.	Lapienė Gražina	100
1245.	Lapas Ričardas	100
1246.	Gudžiūnas Kazimieras	100
1247.	Radžius Vytautas ir Vita	100
1248.	Aukštaitis Jonas	100
1249.	Aukštaitis Birutė	100
1250.	Aukštaitis Paulius	100
1251.	Aukštaitis Jonas Paulius	100
1252.	Kaminskas Kazimieras	100
1253.	Barbatavičius Paulius	100
1254.	Laurinaitis Antanas	100
1255.	Andriulienė Salomėja	100
1256.	Ruzgys Jonas	100
1257.	Ruzgienė Konstancija	100
1258.	Žiuraitis Jonas	100
1259.	Linkevičius Pranas	100
1260.	Aulinskas Antanas	100
1261.	Petronis Joseph	100
1262.	Anapilio Sodybos Korporacija	100
1263.	Aušrotienė Sigita	100
1264.	Skrebūnienė Ona	100
1265.	Paulionis Vincas	100
1266.	Ališauskas Pranas	100

Pradiniai įnašai:

Stankienės Kostės atm.	\$ 75
Ivanauskas Vacys	50
Augaitis Petras	20

Įnašus papildė:

3.	Bersėnas Juozas	iki \$ 800
10.	Mockus, Zigmas ir Liudvika	800
23.	K. L. B. Ottawos Apylinkė	8200
72.	Lukošius Kostas	500
73.	Koyelaičiai, Aleksas ir Teodora	60,100
109.	Balsys Leopoldas	800
142.	Bersėnas Eugenijus	400
176.	Repečka, M. ir J.	200
243.	Mingėla Antanas	1300
380.	Treigio Sergijo atm.	779
450.	Lukoševičiaus Kosto atm.	300
525.	Toronto Lietuvių Sporto Klubas VYTIS	400
537.	Stalioraičio Juozo atm.	600
596.	Čepo Stasio atm.	755
608.	Latauskas Petras	1200
633.	Tamošaitienė Anastazija	300
655.	Tumosa Zenonas	400
688.	Zulono Jono atm.	700
692.	Bačėnas Vincas	400
766.	Toronto Lietuvių Namai	5300
771.	Masiulienės Marytės atm.	125
784.	Staniulienės Elenos atm.	1000
794.	Zatorskis, Edvardas ir Sofija	6600
846.	Miliausko Edmundo atm.	305
851.	Januškevičius Česlovas	800
946.	Mitalo Adolfo atm.	350
947.	Radzevičienė-Mitalienė Leonarda	350
988.	Bersėnienė Vida	200
1040.	Domeikos Juozo atm.	275
1070.	Krilavičius Pranas ir N.	200
1102.	Hamiltono Sporto Klubas KOVAS	200
1132.	Savickas Balys	300
1148.	Piečaitis, Vincas ir Silvija	200
1191.	Vaškevičiaus Juozo atm.	355
1210.	Barysienės Eugenijos atm.	400

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS sveikina visus
naujus narius ir įnašus papildžiusius. Mes visi žinome,
kad tai yra mūsų pareiga sukrauti kapitalą mūsų TĖVY-
NEI, - o čia išlaikyti lietuviybę visiems laikams. Kviečia-
me visus lietuvius įsijungti į Kanados Lietuvių Fondą.

Visiems K. L. Fondo nariams linkime gražiausių 1986-
jų metų.

K. L. F.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

JALTOS AUKOS

(t e s i n y s)

Opozicija buvo balsinga ir įtakinga,bet ji reikėsi toje visuomenės mažumoje,kurios pažiūros vystėsi, remiantis moraliniu pagrindu, nepriklausomai nuo to meto visuotino galvojimo. Iš krikščioniškojo ir humanistinio taško žiūrint- atidavimas tų nekaltų vyrų- bent kurių kaltumą dar būtų reikėję įrodyti- į jų priešų rankas (priešų,kurių žiaurumas kaip buvo tikima,galėjo lygintis tik su nugalėtaisiais naciais), buvo jau savaime pasibaisėtinas sprendimas. Visos papildomos to atidavimo priežastys buvo pastatomos prieš pagrindinius moralės dėsnius.

Tuo tarpu baltai greitai susigaudė ir bandė padėti išnaudoti. Padrašinti simpatizuotojų, karininkai ir kiti vyrai pradėjo bado steigą lapkričio 22 d. Badavimo buvo taip griežtai laikomasi, kad po savaitės visi vyrai turėjo būti nugabenti į ligonines pietinėje Švedijoje. Gydytojai buvo vis labiau susirūpinę savo pacientų stoviu, bet bogiausia jau buvo asitikę. Lapkričio 28 d. latvių karininką Oskarą Lapą rado negyvą barako kambaryje. Kada nors naktį jis nusižudė:rytą,kai jį surado,elektros šviesa dar degė. Išvakarėse jis buvo pasisakęs,kad bijosi NKVD,tad pasirūpino,kad niekada nepapultų į jų rankas.

Kitas atvejis lietė Edward'ą Alksnį, jauną latvių kariuomenės karininką. Įsitikinęs,kad jo likimas jau nuspręstas,nutarė, kad bus geriau mirti Švedijoje, negu ledinėse Gulago stovyklose; jis smailiu pieštuku išdūrė sau dešinę akį.

○Bet Alksnis nenumirė. Jį išgelbėjo medicinos stebuklas. Pieštukas buvo beveik 6 inčų ilgio ir jo bazė buvo uždengta plūstančiu krauju iš akies įdubimo. Pieštukas pervėrė dalį jo smegenų ir beveik pasiekė pakaušį. Švedų chirurgui pasisekė išimti pieštuką ir sugydyti sužeistų smegenų vietą.

Praėjo beveik metai,kai jis perskaitė laikraštyje,jog Sovietai daro spaudimą, kad būtų sugrąžinti dar likę latvių kariai. Senosios baimės vėl jį užgulė. Jis su keiliais kitais išplaukė mažyčių žvejų laiveliu per Botnijos įlanką ir Baltiją. Nežiūrint grėsmingų vėtrų,jiems pavyko pasiekti Berwick-on-Tweed. Alksnis buvo nuvežtas į artimiausią ligoninę ir iš ten į Londoną. Čia britų chirurgai užbaigė gydymą, pradėtą švedų kolegų,ir iš tiesų, jo retu atveju ypatingai domėjosi.

Dabar, išskyrus patinusią ir aklą akį, jis atrodo fiziniai mažai nukentėjęs nuo savo sunkių pergyvenimų. Jis yra ramus ir filosofiškas, ramiai gyvena su savo šeima. Apie savo baisiąją naktį jis kalba šaltai,neapgailėdamas. Galų gale, jo draugai nukeliavo į amžiną tam-są, o jis gyvas,kaip jis sakosi, laisvėje.

○Bado streiko paskelbimas, Oskaro Lapo savižudybė ir kito kario bandymas nusižudyti bei latvių kančios ligoninėje buvo pagrindinės spaudos naujienos. Vyriausybė pasidare ypatingai nepatogu. Kabinetas nutarė bandyti laimėti laiko, ir lapkričio 26 d. buvo paskelbtas repatriacijos atidėjimas. Buvo jaučiamas atoslūgis,kai švedų karininkai apie tai pranešė baltams; bet bado streikas tęsėsi, nes nebuvo duota jokių garantijų,kad jie nebūsią atiduoti rusams vėliau. Jų įtarimai pasitvirtino; gruodžio 4 d. Kabinetas vėl susirinko persyarstyti

ši reikalą ir nusprendė,kad birželio 15 d. nuosprendžio reikia laikytis. Po 4-rių dienų Patariamoji Taryba Užsienio Reikalams (Advisory Council on Foreign Affairs) susirinkime patvirtino nutarimą,tik vienam (koncervatoriui) nesutinkant.

Vienintelis gestas,atsižvelgiant į opoziciją, buvo paskutinę minutę peržiūros sudarymas,kurios metu keletas baltų buvo reklasifikuoti kaip civiliai ir todėl jiems suteiktas prieglobstis. Bado streikas sustojo, ir išlikę gyvi baltai buvo surinkti pietų Švedijos stovyklon Galttoffa. Dabar jie buvo atskirti nuo spaudos ir viešumos. Stovykla buvo stipriai apsupta vielomis ir saugojama, prožektoriams šviečiant per ištisas naktis. Praėjo Kalėdos, prasidėjo 1946 m.sausio mėnuo. Galttoffa - sniegu apdengtoje lygumoje. Lediniai vėjai staigdamai pūtė iš rytų, numušdami ledo varveklis nuo spygliuotų vielų ir sukdami pusnis aplink baltų medinius namukus. Nebereikėjo geros vaizduotės, kad pamatytum panašias stovyklas tolimose už ledinės Baltijos.

Sausio 18 d. Švedų Užsienio Įstaiga sužinojo,kad Sovietų laivas Beloostrov atinasi prie Trelleborg'o uosto.Baltų išvežio data buvo numatyta sausio 23 diena. Iš visos pietinės Švedijos buvo sušauktas didelis būrys policijos civiliniuose rūbuose. Jie buvo ginkluoti ir pasiruošę stipriam pasipriešinimui, bet baltai ėjo ramiai. Juos sudodino į autobusus, vežti į Trelleborg'ą. Ir tik kai pradėjo važiuoti uostamiesčio gatvėmis, prasidėjo neramumai. Vienas latvis staiga smogė kumščiais per autobuso lango stiklą ir daužė rankas į stiklo šukes. Švedų policininkai užgulė jį ir ištempė iš autobuso. Pirmosios pagalbos punkte subandažavo jo žaizdas ir rėkiantį ant neštuvų nugabeno į Beloostrov'o laivą.

Kitame autobuse buvo 12 aukų ir 9 policininkai. Vienas pastarųjų pastebėjo ir pagriebe belaisvio skustuva traukiamą iš kišenės. Tačiau autobusui privažiavus Trelleborg'o priplauką,pasirodė, kad kitam latviui geriau pasisekė. Kai visi atsistoją išėiti iš autobuso, policininkas pastebėjo,kad priešais esantis belaisvis keistai elgiasi. Pakilo ir paskui sukniubo prie autobuso šono. Kraujas pylėsi iš skylės jo kakle. Policininkas metėsi prie jo, primygdamas jį prie sėdynės ir iš jo silpstančių pirštų ištraukė durklelį. Bet leitenantas Peteris Vabulis jau buvo išsprukęs nuo savo sargų tą momentą,kai jį pagriebė. Jo lavonas buvo nuneštas į priplauką, o jo likę gyvi draugai ėjo pro šalį ir lipo lieptu į laivą.

Vabulis prieš savaitę buvo rašęs savo draugui,apgailėdamas,kad nebandė pabėgti praeitą vasarą; "... Nežiūrint mano jaunystės (tęsė savo laiške), aš daug ką mačiau ir Latvijoje, ir bekeliaudamas per daugelį kitų kraštų Europoje. Mačiau valstybes, kuriose vergija vyrauja ir kraštus, kurie jiems visai viešai suteikia vergų. Kadangi visa tai vyksta mūsų šimtmetyje, nesunku numirti, nes jei tokiems dalykams leidžiama tebesitęsti,- pasaulio pabaiga turi būti nebetoli. Man gaila žmonos ir vaikų, kurie praras tokiu aršiu būdu savo maitintoją, kai viltis ir galimybės vėl būti kartu atrodė didžiausios. Bet kiekvienas turi nešti savo likimą, ir mes patys jo negalime pakeisti."

Peteris Vabulis buvo palaidotas Švedijoje, kai jo tėvynainiai plaukė į naująją gyvenimą. Beloostrov tyliai išslydo iš uosto ir pasuko į Rytus. Netrukus nakties miglos jį apglėbė ir švedai žiūrovai sugrįžo atgal į savo namus.

Taip pasibaigė baltų problema, nors kontroversija dėl Švedijos vyriausybės nuosprendžio vis tebevyko. Kol tebebuvo svarstomas baltų likimas, aštrūs debatai skaldė kraštą. Tie, kurie pasisake už suteikimą prieglobsčio, bendrai žiūrint, buvo žmonės religinių įsitikinimų arba konservatyvių pažiūrų. Tuo metu valdančioji socialdemokratų partija, profesinės sąjungos ir kairiųjų spauda vienbalsiai palaikė išvežimus. Kaip Užsienio Reikalų Ministeris Osten Unden pareiškė, "nebuvo nė mažiausios priežasties įtarti Sovietu administraciją esant neteisinga ir...buvo netaktiška žiūrėti į Sovietų Sąjungą kitaip kaip į valstybę,tvarkomą įstatymų".

Tarpe valstybių, kurios vykdė repatriaciją,viena Švedija pravedė viešą apklausinėjimą tuo reikalu. Iš reprezentacinio apklausinėjimo apie 71% galvojo,kad bent dalis iš tūkstančių (jų tarpe buvo ir daug civilių) internuotų baltų turėtų būti išsiųsti "namo". Socialinė analizė buvo pravesta tarpe atsakiusiųjų. Pasirodė,kad didžiausią procentą pasisakiusių už ištremimą sudarė paprastų darbininkų klasės žmonės ir socialistų spaudos skaitytojai.

Buvo nuolat nurodoma, kad nutarimas sugrąžinti baltus surištas su pranešimu (vykstant Rameslatt bado streikui), kad Sovietų okupuota Lenkija gali nepajęgti pristatyti 1.000.000 tonų akmens anglių,labai reikalingų Švedijai. Kad tokie nutarimai buvo padaryti mainais už anglis,buvo netgi užsiminta Maskvos propagandinėje radio programoje. Tikrai tokio kaltinimo pateisinimo įrodymų neteko matyti. Švedų Užsienio Reikalų Ministerija, ne taip kaip Britanijos ar JAV, nepaskelbė viešai valstybinių nutarimų 1945 metais.

Karo metu 3-jų Sovietų troliųjų įgulos buvo internuotos Švedijoje. Paskelbus taiką, 1945 m., ambasadorius Černyšev,as ragino juos sugrįžti į tėvynę. Įtaringi ir išsigandę, jie iš pradžių nesutiko, bet galų gale dauguma jų nusileidė. NKVD karininkas, kuris ištyrinėjo jų bylas,surado,kad didžiausia dauguma buvo jau nuteisti už savo "nusikaltimus" 10-15 metų darbo stovyklos bausme. Iš kitų (popieryje nepažymėtų) vos keli vėl pamatė savo šeimas ir visi buvo nubausti neduodant jiems jokio darbo.

Teisybė, kad švedų autorius, rengdamas knygą apie baltų ištremimus, buvo pakviestas į Sovietų Sąjungą 1967 m., susitikti su kaikuriais išlikusiais gyvais ištremtaisiais. Šie ilgai jam pasakojo apie šiltą jų sutikimą sugrįžus, tėvišką pasikalbėjimą su NKVD karininku ir jų paleidimą į civilinį gyvenimą 90-ties procentų sugrįžusiųjų. Keliolika tikrai baltų buvę nusiųsti į stovyklas, bet nė vienas nebuves baustas mirties bausme. Per pasikalbėjimą vienas kitas užsiminė,kad buvę ir kitokių istorijų. Autorius tačiau nematė rimtos priežasties nepasitikėti taip mielai duodamais pasisakymais ir skelbė tai kaip įrodymą, jog baltų rezistencija grįžti buvusi Švedijoje triukšmu dėl nieko.

Verta žinoti, kaip šis pranešimas lyginasi su autoriaus Solženitsyn'o aprašymais. Sovietų karo laivas skendo ties Švedijos pakraščiu 1941 m. ir įgula buvo internuota iki karo pabaigos. 1945 m. jie sugrįžo į SSSR ir tuojau pat buvo nubausti priverstino darbo stovyklų bausme. Bet žinios apie jų likimą pasiekė Švediją ir buvo paskelbtos spaudoje. (bus daugiau)

The Invasion of Czechoslovakia

(ŠIS TEKSTAS BUS SUTRUMPINTAI ATSPAUSDINTAS IR LIETUVIŲ KALBOJE ŠIAME SKYRIUJE)

TEKSTAS PAGAL "X" PASAKOJIMĄ IR Mmo M. MATTHEWS VERTIMA

2. When everything was ready the column headed for a meal at Zheleznodorozhni on the Polish border. On the way there stops where troops could catch up, so-called "halts". At one of these halts Major Zabrodski the commander of the battalion, marched along the column carrying the handel of a guitar and showing everyone what it was. It used to be a musical instrument, he said; but now it wasn't. (As was explained later, young soldiers were playing the guitar on one of the automobiles. As the commander didn't like music, he smashed it in pieces. Setting out, Zabrodski had taken two boxes of vodka, that is 40 bottles, and drank continually on the road until it was gone). At this stop Zabrodski gave an order to one of the company commanders who refused to obey it, which of course did not please the drunken commander. It went so far that the commander of the company seized his pistol, saying: "I'll shoot". (Officers carried cartridges with them). At approximately 10 o'clock we crossed the polish border.

Our battalion had arrived at a lake in the territory of Poland. We made a "halt" in order to wash and rest, since we had gone without stopping and sleep. Here Zabrodski called the battalion in formation in order to give important instructions. But a very drunk man there declared, "O.K., so some have brought some native earth with them and some haven't, but I have", and took some soil of a small pocket (a pocket for watches) and showed it to everyone. To this Zabrodski said, "We are undertaking a great enterprise; we should tie up the riffraffs and put them away". We of course guessed whom he was talking about but since we were afraid to say the name to each other, each understood and said nothing.

So, with his "directives" Zabrodski took up about an hour of everyone's time. Even if some people managed to sleep for a few hours, drivers, especially those with vehicles from their kolchozes, were unable to sleep. It was harvest season and representatives of the kolchozes had sent out their machines for "defense of the "Motherland", though they were totally delapidated. After such a trip they began to fall apart. The poor drivers, instead of relaxing, repaired their machines, replacing worn-out parts with spare ones. One agriculture worker from my region even broke down in tears since he had driven so long without brakes and was deathly tired.

After a few hours of relaxation we once again set out on the road, travelling through Polish territory for about a day with small stops to take on food supplies. Finally we had travelled deep into some woods where we stayed for the night. Then once again pene-

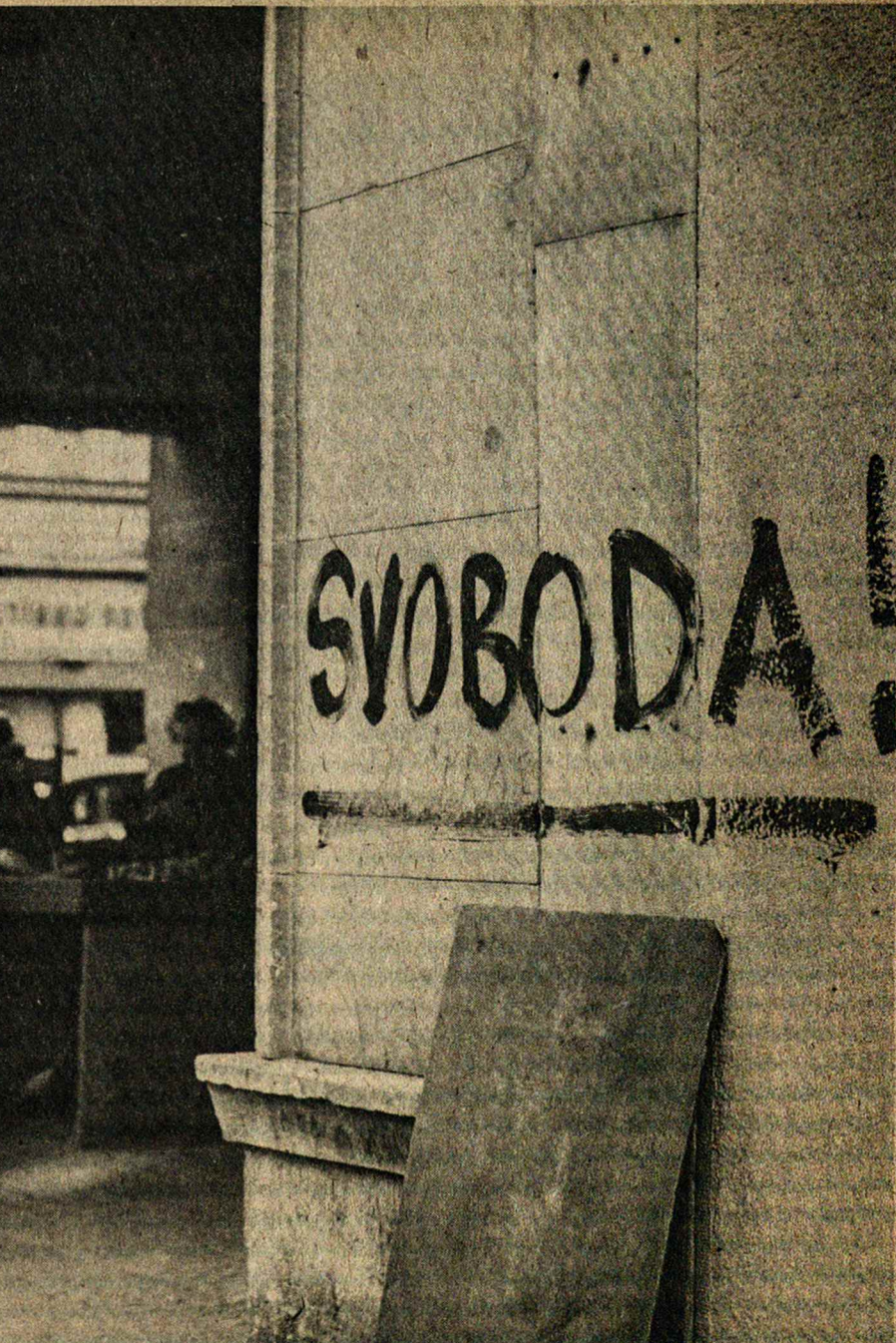
traited deeply into woods where we set up camp. Thus almost a month on Polish territory "flew by" in the woods. While we were moving along at our own pace, the tank battalion of our unit, in fact all units, were

railway platforms being directed to the G.D.R. During our month in the woods they were also defending the Motherland somewhere around Dresden.

As became clear later, at that time (i.e. during the month on Polish territory) "instruction of the rear guard of the Warsaw Pact" was taking place. We were beginning to receive newspapers and a photograph appeared in one, which I remember well. Under the photo was written: "Defence Minister Trechko and a group of generals undertake instruction of the rear guard of the Warsaw Pact on the territory of the P.N.R. (Only then I found out where I was).

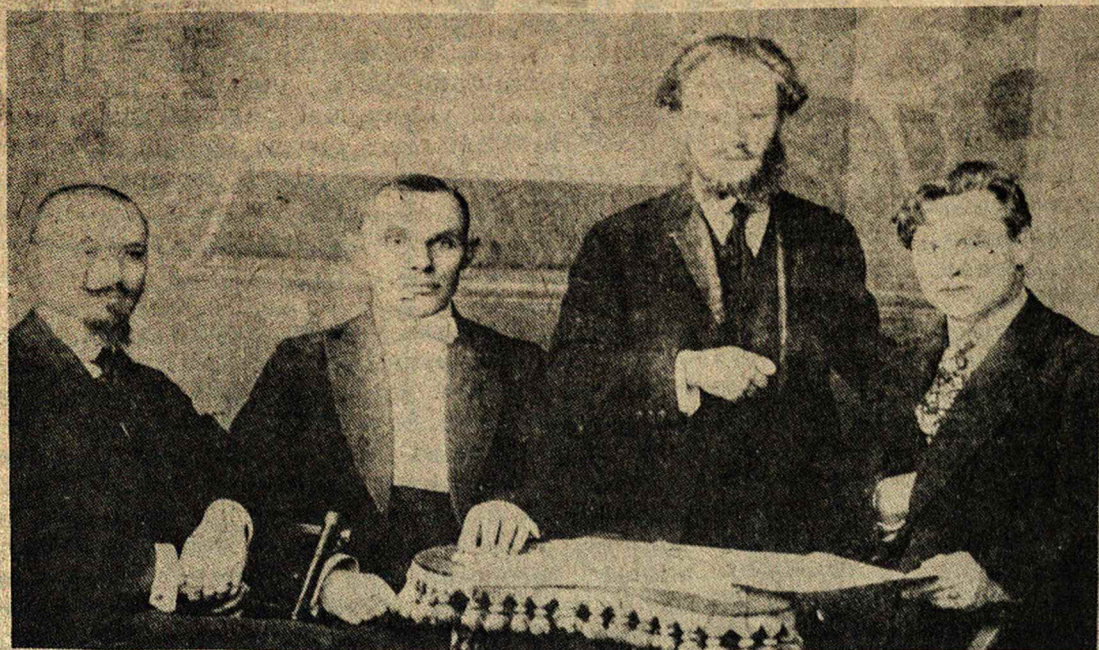
The instruction went on basically thus. Every day our company of "partisans" (that is, called from the reserves) proceeded after exercises, toilet, inspection, etc. to studies of the weapons through the study of special materials, etc. Generally we gathered a little farther away in the woods in a more comfortable place, putting a guard out, so he could tell us if an inspector from headquarters or a division was coming, and there we occupied ourselves with whatever we wanted. Some read, some played cards, some told anecdotes and some simply slept. We also spent our personal time however we liked. Some cooked up some kefir in messtins, some sold or traded for spirits with the Poles. Drivers sold gasoline or parts of their vehicles, in a word, whatever they could. Two young soldiers sold a transistor radio and drunk so much that, after being dried out, they were held under arrest (the number of days I don't recall). Since there were no jails, so to speak, on the march, they themselves had to dig a pit and received a sentence to sit there. Many were infected by venereal diseases as we often made visits to Polish women.

Since we were a long time on the foreign soil, all officers were given foreign currency i.e. zloty, and the following took place. Zabrodski and the battalion chiefs of staff threw a party. A car was sent into the city for spirits and the revelry went on all night. Then in the morning, barely at dawn, Zabrodski decided to test the battle readiness of his batalion. Everything went well while he raised the alarm to the young soldiers and tested the alertness of the guards. But when he came to the tents of the company of "partisans" and, dressed in an undershirt, he held onto a tree in order not to fall while he sounded the alarm, then he finally understood that he had made mistake. The company of course somehow got up, but for him to remain unquestioned commander, he would have to get there right away and forget testing battle readiness. The matter went as high as the commander of the division. Already by the late evening of the

Daugelyje Pranos gatvių invazijos metu matėsi tokie užrašai

same day the whole battalion was called to order and Major Zabrodski, in the presence of the whole battalion and the head of the political section of the division, begged with tears in his eyes for forgiveness. He said approximately the following: "I understand that I have committed a grave error, whomever I have offended I ask forgiveness, I will never do such thing again, but if I am not forgiven they will relieve me. I ask you to understand that I have 7 children" (besides which Zabrodski was a Communist). Of course no-one said anything and Zabrodski remained commander of the battalion, continuing to fulfill the duties given to the commander of the "instruction of the rear guard of the Warsaw Pact". (to be continued)

Lietuvių Operos Taryba 1920 m. organizavusi pirmąjį operos pastatymą Lietuvoje. Nuotraukoje: J. Žilevičius, J. Tallat Kelpša, St. Šilingas, K. Petrauskas

Skulpt. Elena Docienė — Sol. E. Kardelienės biustas

IŠ LIETUVOS OPEROS PRIMADONOS SOL. ELZBIETOS KARDELIENĖS PASISAKYMŲ:

Man ir dabar stovi atminty vaizdas, kai režisoriaus padėjėjui P. Stumbrui tvarkant įžanginį op. "Romeo ir Julija" paveikslą labai neramus buvo Kipras Petrauskas - kosėjo, blaškėsi... Mane, šalia jo sėdinčią, tas labai veikė.

- Jeigu, Jūs, p. Kiprai, tiek patyręs ir tiek kartų dainavęs Romeo, taip nervinatės, tai kaip gi jaustis man, pirmą kartą dainuojančiai Julijai? - sakiau aš žinodama, kad Kipras Petrapily Marijos teatre buvo laikomas geriausiu Romeo.

- O, Jūs nesinervinkite, - susirūpino Kipras. - Jūs jauna artistė. Jeigu Jums nepasisektų kas, tai publika sakys: "Ji jauna, ji kitą kartą geriau padainuos", o apie mane sakys: "O, Kipras jau blogai pradeda dainuoti..."

Taigi, vienas nervinasi, kad jaunas, kitas bijodamas nesėkmės, ir taip vis yra priežasčių, dėl kurių artistai nervinasi. Su Kipru aš dainavau beveik visas didžiasias operų partijas, pradedant Traviata ir baigiant Lakme, apie 20 operų. Su Kipru būdavo lengva ir malonu dainuoti, nes jis dainuodavo su dideliu užsidegimu, giliu jausmu, o tas padėdavo ir kitiems artistams kilti."

IŠMESTINUKAS

D o b i l a s

A P Y S A K A

Įžangos vietoje

Jau baigėsi veik visi metai, kaip mūsų ramų kraštą užplūdo maskolių gajaus, kurios ant apdriskusių ir išbadėjusių kareivių pečių, nešė didelėmis raudonomis raidėmis plakatus: - "Mes atnešame jums laisvę, nematytą ligi šiolei gerbūvį ir saule iškaišytą bolševikų rojų".

Nė pusmečiui nepraėjus nuo jų įžengimo, visos krautuvės ištuštėjo. Jas išgrobė naujieji atejučiai. Kalėjimai prisipildė darbščiais mūsų ūkininkais. Raudodamas vėjas slankiojo išpurentais arimais ir protarpiais užsukdamas iššluoti dulkes iš tuščių krautuvių lentynų. Išgąsčių ir skausmu perkreiptus veidus mūsų darbščių artų teramino tik malda. Štai jau paskutinė savaitė birželio mėnesio lamdėsi mūsų išniokotame krašte. Miškai skaitlingai pradėjo priglausti dar gyventi ir laisve kvėpuoti trokštančius jaunuolius. Jie, susirankioję surūdijusius ginklus, pasiryžę mirti ar laisvai gyventi. Šlamėjo šilai laidotuvių raudomis. Už pušyno, saulėtekio spinduliuose, raudonai išsidažiusiais pakraščiais ir pritvinkusiu tamsiu viduriu, plaukė debesėlis. Užsislėpęs obelies šakomis, sulinkęs ir pražilęs senelis, perdėjęs jį kryžiaus ženklų, balsiai kartojto maldos žodžius:

- Aukščiausias Visagali, žinau ir suprantu, ką tu mums rodai. Maldauju tave, Viešpatie, atitraukti tą bausmę nuo mūsų galvų. Matau, kad tas debesėlis yra pritvinkęs mūsų žmonių, tave mylinčių, ašaromis ir krauju. Taip, Viešpatie, jis dar atneša daugiau nelaimių, nes slenka nuo maskolių krašto. Kodėl Viešpatie, mus apleidai?

Tylėdami pritarė jo maldai obelis, girios, laukai ir arimai. Tada prasidėjo šios apsakos veiksmai. Dėl visiems žinomų priežasčių, pavardės, vardai ir vietovės yra pakeistos.

* * * * *

Praėjo trys su viršum generacijų, kai į šį, prie šilo prisiliejusį kaimą, visų susitarimu buvo pakviestas grįžęs iš caro armijos kareivis. Rusų armijoje ištarnavęs dvidešimt penkis metus ir ten išmokęs račiaus ir pakinktų siuvėjo amato, ramus žmogelis Mataušas Deksnys. Vėliau, jo paskutinis vardas išdilo ir jo vietoje įsipilietino Baltaušis. Greičiausiai, kad jis turėjo ilgus ir baltus ūsus, o gal ir dėl to, kad tų Deksnių jau ir taip šiame kaime buvo penki. Yra kalbų, kad tas jo Baltaušiu pavadinimas nepatikęs valsčiaus raštininkui ir jis jį į valsčiaus knygas ėmęs ir užrašęs Baltušiu. Nuo to laiko galulaukėje atsirado ant kaimo duoto viso hektaro (tada vadinto dešimtine), račius Baltušis.

Kaip geras ir sąžiningas amatininkas, buvo visų mylimas ir labai greitai su kaimo pagalba įsitaisė patogius trobesius ir nesigailėdamas triušo, visai padoriai ir sočiai gyveno. Ta pati amata paveldėjo jo sūnus ir sūnaus sūnus. Šiandieną minimas Baltušio palikuonis jau visai gražius namelius turėjo, kaimą išskirsčius, aštuoni hektarų naujoje sodyboje. Prie račiaus ir rymoriaus amato dabar dar vertėsi ir žemdirbyste, augino du sūnus ir dvi dukteris. Vienas jo sūnų, pats vyriausias, anksti susirado žmoną ir išsikėlė visai į kitą apskritį. Vyresnioji dukterė taip pat ištekėjo į kitą parapiją už namų

kaimo statybos meisterio ir gerai gyveno. Trečiasis sūnus, su pagalba Amerikoje esančio giminaičio, sėkmingai baigė gimnaziją ir jau studijavo. Namuose liko tik šviesiais garbiniuotais plaukais ir patrauklaus veidelio jaunesnioji dukrelė Laimutė. Ji taip pat sėkmingai baigė keturias klases, bet toliau tėvai jos leisti nebepajėgė. Buvo padarytas sprendimas, kad kaip moteriai - turimo mokslo turėjo pilnai pakakti, ir tėvai pamažu ją pradėjo spirti ieškoti darbo kurioje nors raštinėje.

Vien tik į jos gelsvas kasas pažiūrėjus, bernelių širdys alpo, be to, ir ji pati buvo kaip pavasario gėlėlė. Prie visų kitų jos gabumų reikėtų priskirti svetimų kalbų janystę mokėjimą. Dar vaiku būdama, susidraugavo su gretimo kaimo rusų caro tremtinių vaikais. Tas kaimas buvo įsikūręs miško kirtime smiltyne. Gyventojai buvo darbštūs žmonės, bet dėl besaikio girtavimo gyveno skurdžiai ir neturėjo trobesių, bet įsitaisę smėlėtoje žemėje įsikastose žeminėse. Kad smėlis neslinktų į vidų, jų sienas buvo išpynę karkių šakomis. Vaikus traukė pas juos užėiti, kadangi jie skirtingai gyveno nuo visų kitų žmonių. Ypatingai dažnai ten lankydavosi Laima. Dažnai ten būdama, pamažu išmoko ir jų kalbos, nes dauguma, nors ir savo amžių ten pragyvenę, retai kuris mokėjo mūsų kalbą. Eidama į gimnaziją, Laima šiek tiek pramoko vokiškai ir, būdama gabi kalboms, nepamiršo. Tuo laiku mūsų krašte, ypač kaime, mažai terekėjo svetimų kalbų ir ji, dairydamosi to raštinės darbo, nepajėgė susirasti. Taip, neprisijungdama prie kaimiečių, dirbo ir laikėsi savame tėvų ūkelyje.

Vakarais vienuoje pasvajodavo ir laukė, skaitydama apysakas ar romanėlius, atjojančio karalaičio; bet pastarasis ir tyliais mėnesienoje vakarais nepasirodė. Piršosi ir labai piršosi, siūlydami savo meilę veik pusė kaimo jaunuolių, bet Laimutė vis dar svajojo ir laukė kažko geresnio, meilesnio ir ne vien dobilais, bet pačiu medum kvepiančio jaunikačio. Kas gi žino, gal būtų jo ir sulaukusi, bet va, bolševikų okupacija, ir visos su ja suėjusios negerovės suardė svajones ir pakreipė jos gyvenimą visiškai kita vaga.

Tik ką okupavus kraštą, šį ir gretimus kaimus pradėjo aplankyti paskaitininkai, mokydami ūkininkus, kaip reikia suprasti naujai atneštą "laisvę" ir laimę. Laikė paskaitas, grūmojo buvusiam režimui kilnodami sugniaužtus kumščius, ruošė po paskaitų pasilinksminimus ir štai, lyg bimbalai, prilipo prie Laimutės. Ypatingai jie nuo jos neatstojo, kai sužinojo ją kalbant okupantų kalba.

Laima ieškojo darbo ir štai ją suviliojo, pažadėdami šilko skarą ir laimingą gyvenimą. Jau po mėnesio ji įsijungė į agituojančių rinktinę. Išsėdėjusi paruošiamame suole dvi savaites su glėbiu įvairiausiu boršūrėlių, Laima pradėjo darbą naujoje valdžioje. Pamažu ji įsijungė į agitatorių eiles ir pradėjo važinėti ir paruoštų knygų bei brošiūrėlių pagalba, šviesti, vesti į pakiusnų kelią atsilikusius senojo režimo palikuonius. Kitaip pasakius, kruvinojo režimo palikuonius: tai ji turėjo visada primygtinai pabrėžti. Blogiausia buvo, kad kaip tik to paskutinio išsireiškimo ji teisingai negalėjo pasakyti ir dažniausiai, jį pasakiusi, nežymiai nusijuokdavo. Tai labai nepatiko vyresniajam agitatoriui, bet pastarosios mokėjimas rusų kalbos, leido jai labiau įsijungti į darbą. Nepaskaysiu, kad ji karščiausiai ir dėjo daug pastangų išnerti klausytojus iš buvusio senojo kailio, bet apibarama stūmėsi lėtai ir paprastai jai parašytas paskaitas skaityti. Jose buvo sužymėta ir kuriose vietose pakelti sugniaužtus kumštį ir balsą pastiprinti. Tikrumoje tas balso sustiprinimas jai taip nevykusiai išeidavo, kad atrodė, jog ji greitai verkė pradės. Vienu žodžiu, pasirodė tikra nevykėle ir todėl jai buvo pradėta ieškoti kito darbo.

Netrukus prasidėjo savanoriškas grūdų, arba kaip jas pavadino - sudarymas pyliavų pristatymui raudonųjų gurgulių. Jas dabar turėjo organizuoti nevykusi paskaitininkė Laima. Ką gi, ji dirbo, ką privalėjo, tik nesuprato kodėl tos pyliavos pavadintos savanoriškomis. Aiškiai žinojo, kad jos buvo griežtai priverstinės, ir jų neišpildžius, atžymima juoduose sąrašuose. Užklausta apie tai, ji negalėjo apskritai aplink klausimą apeiti, ar grasinti. Dažniausiai ji, ilgai pagalvojęs, tyliai atsakydavo: "Kam jūs manęs to klausiate, juk jūs aiškiai žinote, kad aš to nežinau ir nesuprantu". Kelis kartus ji buvo pakviesta į Centrą ir buvo pakartotinai mokoma, kaip atsakyti ir kuo klausiančius išbaityti, bet ji toje srityje buvo labai negabi. Nepasakysiu, kad ji darė tai tyčia, bet nemokėjo prisitaikyti prie melais apraizgytų tinklų. Pasiūlyta įsirašyti į komjaunuoles, nedvejodama sutiko. Taigi, dabar pamatėme jos gerąsias ir blogąsias puses.

Trečiajai karo dienai įpusėjus, Laima pasijuto visai nejaukiai. Ji tik pradėjusi dirbti, įsitaisę gerą radijo aparatą. Visą laiką troško jį turėti, bet kaip tyčia, išsibaigė akumuliatorius. Išsibaigę tokiu laiku, kada jis daugiausiai buvo reikalingas. Girdėjo jį, kad štai, karas prasidėjo. Visokios neramos kalbos sklido. Vakar ji pati matė, kaip keli kaimo jaunuoliai paslėpę po skvermais šautuvus, išėjo į mišką. Aišku, kad išėjo ne medžioti. Bet kodėl? Galų gale jos širdį apsidėjo neramumas ir neaiški baimė. Jos pačios radijas vis tylėjo, todėl išidrašinusi išėjo pas artimuosius kaimynus.

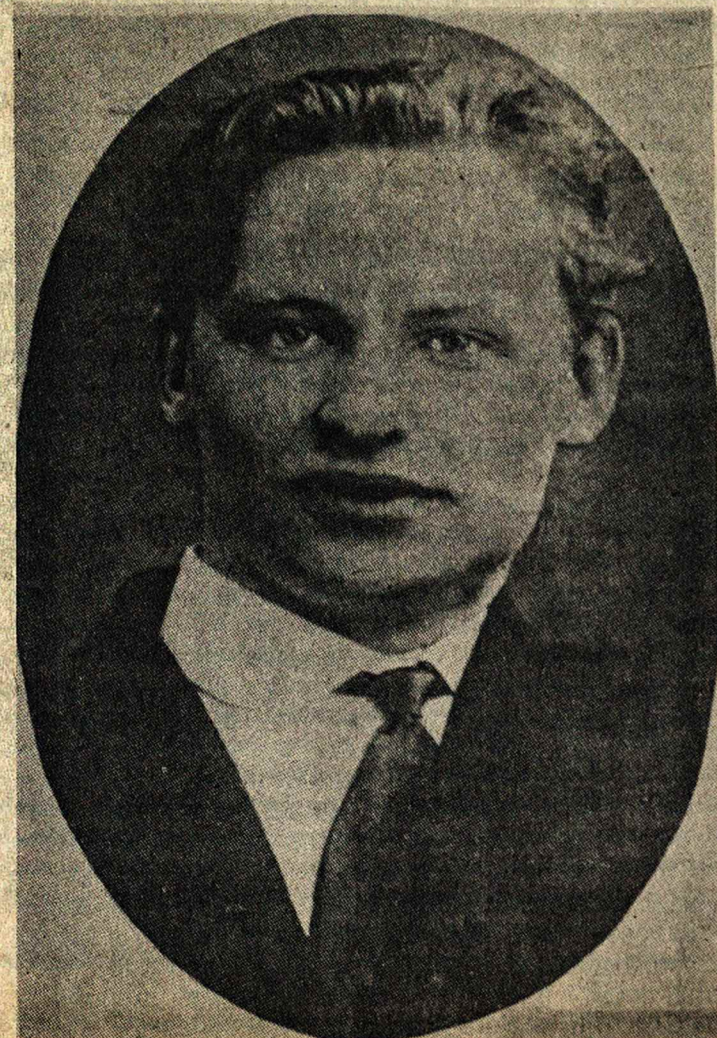
Nedrąsiai pasibeldė į kaimynų Matulių namus. Su dideliu klegesiu ją pakvietė į vidų. Stalas buvo apšastas jaunuolių, kurie pašaipos žvilgsniais matavo įėjusią Laimą. Nei bėgti, kaip yra sakoma, nei rėkti. Ji priėjo kiek arčiau, bet pajuto lyg šaltį perbėgant, nes jų tarpe buvo ir vienas iš tų, kurie su ginklais jau vakar pasinėšė į mišką. Jai kiek laiko sumišusiai bestovint, vienas arčiausiai stovintis pusbernis prašeko:

- Agitatorių ir kraugerių sezonas jau pasibaigė.

Visi sėdintieji garsiai nusijuokė. Patenkintas tuo pasakymu, pusbernis dabar kreipėsi į šeimininkę Matulienę:

- "Šeimininke, - sušuko įsitarščiaus, - gal dar nepamelžei karvių. Atėjo nauja melžėja - Blarūši Laima. Gi jau žinai, kad gurgulių laikai pasibaigė, tai leisk jai už duonos plūtą geršmenis apvalyti.

(bus daugiau)

Taip atrodė Kipras Petrauskas Lietuvos operos steigimo metais

APIE KIPRĄ PETRAUSKĄ

Minime sol.Kipro Petrausko gimimo šimtmetį, prisimindami, kad jis buvo Lietuvos Operos kūrėjas, talentingiausias jos daininkas ir aktorius XXa pirmojoje pusėje. Jis pasižymėjo reto grožio, plačios apimties lyrinio tenoro. Balsui subrendus, sol.Kipras Petrauskas puikiai atliko ir dramatinis vaidmenis, kaip pav., operose Aida-Radameso, Carmen- don Jose, Kiteže-Griškos Kuternos, Pikų Damoje - Germano, Otello ir kt.

"Kiekvienas jo vaidmuo buvo išbaigtas ir savaimingas. Ryžtingasis Radamesas, romantiškasis Romeo ir savo aistroje ištikimasis Don Jose žavėjo kurybiniu polėkiu ir vaidybinio išgyvenimo tikrumu. Kitežo Griška Kutern.a, kurį sukūrė Kipras, vargu ar yra bepakartojamas"(Lietuvių Enciklopedija, XXII t.).

Kipras Petrauskas gimė Ceikiniuose, švenčionių apskr. Jo tėvas Jonas P., kilęs iš Šeduvos, geras tenoras, 1863 m. sukilimo dalyvis, mokėsi Rygoje, vėliau Vilniaus krašte vargonininkavo. Motina- Juozapata Rastėnė, taip pat gražiabalsė choro dainininkė.

Kipras iš mažens pasižymėjo muzikiniiais gabumais. Pirmasis jo mokytojas- vargonininkas tėvas. Iš jo jis buvo išmokęs vargonuoti ir grojęs Gervečiuose.

1906 m. dainavo savo brolio Miko operoje "Birutė" Vilniuje ir nuo to laiko prasidėjo Kipro gyvenimo naujas kelias. Atkreipė dėmesį D.Malinausko, kun.V. Mirono ir A.Smetonos, kurie paskelbė atsišaukimą sukelti šiam talentingam jaunuoliui lėšų studijuoti dainavimą Petrapiilyje.

1907 m. Kipras buvo priimtas į Imperatoriškąją Konservatoriją. Čia uoliai

studijavo muziką, dainavimą, bendrojo lavinimo kursą. Marijos Teatre, dar studijuojant, buvo kviečiamas dainuoti ir gaudavo studentišką atlyginimą. Dažnai buvo kviečiamas dalyvauti koncertuose. Žymus teatrų direktorius Telekovski jam paskyrė debiutą 1910 m. pagrindinėse operų rolėse. 1911 m. Kipras Petrauskas baigė Konservatoriją ir labai sėkmingai debiutavo Maskvos Didžiajame Teatre. Čia pat gavo 1 metų sutartį.

1913 m. pirmą kartą dainavo su bosu F.Šaliapinu "Sevilios Kirpėjūje" ir šiuo didžiuoju rusų solistu išliko visą gyvenimą bičiuliais.

Į Lietuvą Kipras Petrauskas grįžo 1920 m., nors buvo revoliucinės valdžios Rusijoje laikomas įkaitu. Viduryje 1920 m. paleistas.

Grįžęs į Lietuvą, įstojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. Meno Kūrėjų D-jai pradėjus organizuoti "Dramos ir Operos Vaidyklą", Kipras Petrauskas įsijungė į jų veiklą. Taip pirmą kartą, Kaune, 1920. XII.31 d. suskambėjo opera TRAVIATA. Nuo to laiko Naujų Metų išvakarėse tradiciniai vykdavo Traviatos spektakliai.

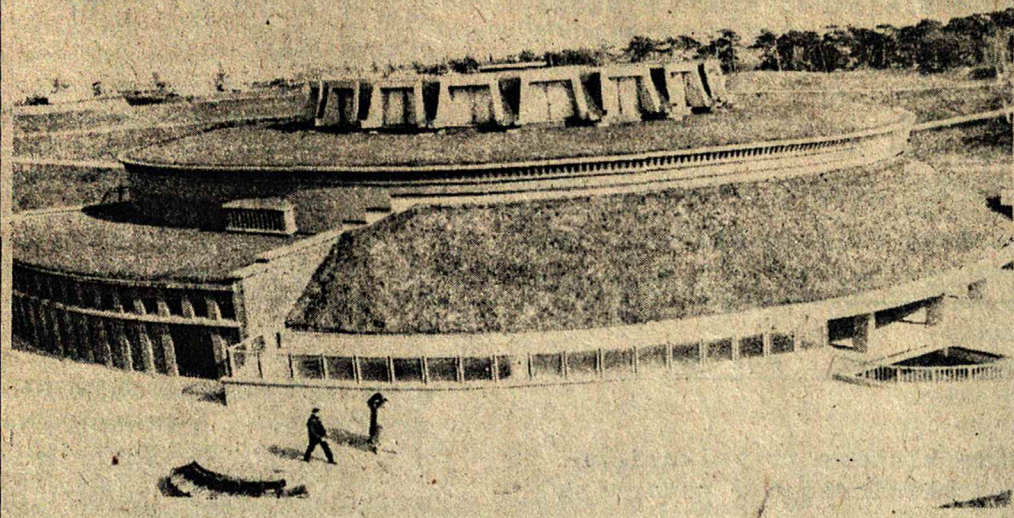
Tik turint tokio pasaulinio masto solistą, kuris atidavė visą talentą ir jėgas lietuvių operai, buvo galima statyti pirmąsias operas Lietuvos teatruose.

Kipras išvykdavo gastrolis į Rygą, Talliną ir Helsinkį. 1937-38 m. sezone jis gastroliavo Milano Scalos Teatre, bet apsisprendė likti visam laikui Lietuvos operoje, nors buvo jam siūlytos ir kitos galimybės. Kipras Petrauskas buvo ir didelis sporto mėgėjas bei žemėjas. b.

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

TAUTA YRA TADA ŽUVUSI, KAI JI PATI SAVĖS IŠSIŽA-
DA. JOKIOS KITOS PAJĖGOS JOS SUŽLUGDYTI NĖGALI
Dr. Gv. Valančius

Klaipėdos jūrų muziejus ir akvariumas Korpalyje.

KĄ RAŠO KLAIPĖDOS KRAŠTO LAIKRAŠTIS

Klaipėdos Krašte, Šilutėje leidžiamas dienraštis vadinasi "Komunistinis Darbas". Jis redaguojamas ir laužomas Šilutėje, o spausdinamas senojoje "Ryto" spaustuvėje Klaipėdoje.

Rašoma, tarpe kitų "svarbių" dalykų, kaip duodami garbės raštai gerai dirbantiems:

"Piktupėnų sovkozo 40 - mečio įkūrimo proga Šilutės rajono komunistų partijos komitetas, už ilgametį ir nepriekaištingą darbą, garbės raštus apdovanojo kombainininką Algirdą Alekną, darbininką Vladą Macedulską, traktorininką Andrių Šliažą ir karvių melžėją Antaniną Valančienę."

"Lietuvos Pajūryje", pateikiant tą žinutę ("L. P." yra Mažajai Lietuvai skirtas reguliarus priedas prie leidžiamo Chicagoje laikraščio "Laisvoji Lietuva"), pridėti tokie komentarai: "Pranešime nepažymėta ar raštais apdovanotieji gavo ir piniginę dovaną, arba teisę bent vieną kartą "dolerinėse" krautuose apsipirkti. Kaip žinoma, tokias privilegijas turi tik "liaudies deputatai", jų tarpe ir šių garbės lakštų įteikėjai."

O gal netrukus Mmė Gorbačiova apdalins visas kolchoznieks ir sovchoznieks prancūziškais kvėpalais, kuriais ji taip žavėjosi vieš-

AR ŽINOTE, KAD...

- pirmasis Lietuvoje ligoniui kraują perpylė chirurgas Vladas Kuzma 1923 metais. Nepriklausomos Lietuvos Kauno Universiteto chirurgijos katedros vedėjas, prof. dr. Kuzma (1892-1942) išrado originalų skrandžio operavimo būdą. Garsusis profesorius per savo gyvenimą buvo padaręs apie 20.000 operacijų;

- pirmąją lietuvišką meteorologijos vadovėlį išleido Ignas Končius 1924 metais;

- 1929 m. vasario 9 d. nepriklausomoje Lietuvoje prie Andrioniškio, Anykščių apskr., buvo nukritęs meteoritas. Rastuosius meteorito gabalus ištyrė minerologijos profesorius M. Kavackis;

- magnetinė nuotrauka pirmą kartą Lietuvoje buvo atlikta 1936-1938 metais. Ja remdamasis, profesorius K. Šležiavičius 1936 m. pirmasis aptiko didžiausią Pabaltijje Tumasonių (prie Rokiškio) Subatės (Latvijoje) magnetinę anomaliją.

AA CENTRINĖS:

Montreal 273-7544
Ottawa 523-9977
Toronto 489-3693
Hamilton 522-8392

London 438-1122
Windsor 252-3842
Calgary 287-2712
Winnipeg 233-3508
Sudbury 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ

ATEIK I LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLIC ANONYMOUS)
GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA
TREČIADIENI. 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE.
8 val. vakaro

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G.: 366-2548 (namų); 489-5391 (darbo);
Henrikui N.: 366-7770 Deiniui L.: 768-9606;
Jonui R.: 337-8637

GINTARO MUZIEJUS KLAIPĖDOJE

duolį palaiko net ir vyriau - sybė...

● Klaipėdietis ir vilnietis - A. Jankūnas ir A. Šiekštelė - dalyvavo su savo darbais Šveicarijoje, Fribourge V-toje tarptautinėje Fotografijos Trienalėje "TIP - 85".

● Leonido Jacinevičiaus romaną "Arbata penktą valandą ryto" ir apysaką "Rūgš - tynių laukas" vertė į pran-

cūzų kalbą K. Stojanova ir D. Sanadze pagal Maskvos leidyklos "Raduga" užsakymą. Išleista, kaip rašoma, pagal prancūzų firmos "Mesidor" užsakymą 6.000 egzempliorių.

● Vengrijos leidykla "Europa" išleido Romualdo Lankausko romaną "Tą šaltą žiemą" ir apysaką "Šmėkla". Veikalus vertė iš rusų kalbos J. Arvajis ir E. Rėrig.

IŠ TAUTOSAKOS DARBAI III, Nr. 431

Ei liuliuo liuliuo juods vandenėlis, už vandenėlio aug man bernėlis. Aug man bernėlis, kaip paprašytas; Ant šalies krypta jo kepurėlė, Nesusagstyta jo šalbierėlė.

Kad aš žinočiau, kad mano būtų - Persikeldinčiau per Nemunėlį, Ir pataisyčiau jo kepurėlę, (2) Ir susagstyčiau jo šalbierėlę.

Ei liuliuo liuliuo juods vandenėlis, Už vandenėlio aug man mergelė, Aug man mergelė, kaip paprašyta; Ant šalies krypta jos vainikėlis, Nesušniuruotas josios vystelis.

M. Jankus,
1936. Bitėnai

1858. VIII. 7 d., Bitėnuose gimė Martynas Jankus (mirė 1946. V. 23), aušrininkas, poetas, vienas žymiausių Mažosios Lietuvos atgimimo kovotojų.

● VALKININKUOSE kryžiuosiai knygnešių keliai. Lietuviškos SPAUDOS DRAUDIMO METAIS, įvestos Rusijos carų, čia gyvenęs poetas Silvestras Gimžauskas (1844-1897) pasirašinėjo Žemaičiuo ir kitais slapyvardžiais. Jis sutelkė nemažą būrį knygnešių. Nuo Prūsijos pasienio iki Valkininkų knygas gabeno Jurgis Uždavins iš Dragužių kaimo. Jo sodyboje buvo ir knygų slėptuvė. Kita slėptuvė buvo Valkininkų bažnyčioje. Tuo metu pasižymėję knygnešiai - Motiejus Markevičius, Motiejus Uždavins, Ieva ir Rozalija Kazlauskaitės platindavo knygas.

APIE VYDŪNĄ TILŽEJE

1932 m. vasario 14 d. Tilžėje vietinių gyventojų minia atėjo prie lietuvių salės, kur vyko VYDŪNO paskaita, ir pragarišku triukšmu privertė paskaitą nutraukti. Iš salės išeinančius klausytojus lydėjo vokiški keiksmas ir pravardžiai. Paskutinis išėjo Vydūnas. Minia jį vadino lietuvišku šunim, išdaviku, išgama. Jį apsupo policininkai ir, saugodami nuo minios įniršio, lydėjo į namus per visą miestą. Vaikėžai sekė paskui, spaudė, drabstė purvais ir keikė šlykščiausiais žodžiais.

Nesunku atspėti, kaip tada jautėsi Vydūnas.

J. Jurginis (iš "Istorija ir poezija")

VYDŪNAS - Vilijus Storasta, gimė 1868. III. 22 Jonaičiuose, Šilutės apskr. Mirė 1953. II. 20. Detmolde-Lippe, Vokietijoje).

CFMB

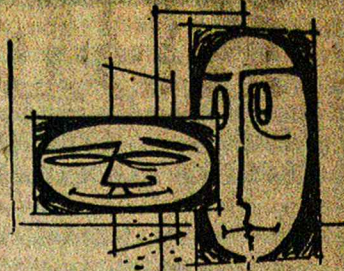
LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENI NUO 11:30- 12 val. nakties
Programos vedėjas: LIUDAS STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr. Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7
Tel.: 669-8834

KREIVI VEIDRODŽIAI

"Tai kas, kad aš išleidau kiek pinigų žukuosenai. Bet tu neišleidi nė cento, tai viskas išeina lygiom!"
NATIONAL ENQUIRER

VAIKŲ PASAULYJE

- Atsargiai, Jonuk, nenusimušk pirštų su plaktuku.
- Nebijok, mama, vinį laiko Vytukas.

- Girdėjau, kad tu susilaukei mažos sesutės, - sako Vaikų Darželio mokytoja mokinukui.

- Taip.
- Ar ji tau patinka? - kalba toliau mokytoja.
- Ne. Aš norėčiau broliuko.
- Tai kodėl neišmainai į broliuką?
- Per vėlu, mes ją išlaikėm jau 4 dienas, tai kas ją beims?

Motina nedavė Jonukui saldainio. Jis nuėjo į kitą kambarį ir verkdamas burbą:

- Aš priverksiu pilną kambarį, tada bus tau, mama.

- Onute, einame prie stalo. Prie ko tu norėtum atsistėti?

- Prie torto.

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ-LIETUVIŠKAI!

VIDURAMŽIO "PUNK" IR KITOS MADOS

Viduramžių rūbų madas aprašo Lynn Schurberger savo knygoje "Karaliai, karalienės, riteriai ir juokdariai". Tarpe kita ko, joje rašoma; kad:

- Cezaris nustebino savo senatorius, pasirodęs vieną dieną jų tarpe batais su raudonais, 2-jų inčų mediniais kulnimis. Jis sakėsi, jog tokia buvusi mada Albos senojo mies- to, netoli Romos, karalių ir jis pats esąs kilęs iš jų. Tikrai, Albos karaliai mėgo aukštus, raudonus batų kulnis. Bet Cezario senatoriai kalbėjo, kad Cezaris dėvėjo aukštais kulnėmis batus, norėdamas atrodyti didesnio ūgio.

- Aukštos smailios kepurės buvo pamėgtos moterų 1400 m. Kaikurios jų siekė net iki 3 pėdų aukščio. Kuo aukštesnė kepurė, tuo socialiniai svarbesnė būdavo moteris.

Vyrai taip pat pradėjo avėti smailiomis viršūnėmis batus. Vėliau tie smailumai buvo užriesti į viršų, nes pasidarė nepatogu vaikščioti.

Viduramžių vyrų batų mados pavyzdys.

- Fridrikas Didysis, kuris valdė Prūsiją 1740-1786 m., sugalvojo kaip atpratinti savo kareivius nuo nuosios šluostymo rankogaliais. Jis įsakė prisiūti sagas ant švarkų rankovių.

- Britų karalienė Viktorija kartą pastebėjo, kad jos vyras Princas Albertas įsistebėjo į melžėją, dėvinčią raudoną rūbą. Nutarė taip pat dėvėti ką nors raudono, tuo padarydama malonumą savo vyrui. Buvo žinoma, kad ji vilkėdavo visada juodais iškilmingais rūbais ir nenorėjo savo stiliaus keisti. Tačiau rado išeitį: užsakė savo siuvėjams pasiūti jai raudonus apatinius sijonus.

- "Punk" madą pradėjo daugiau kaip prieš 350 metų Prancūzijos karalių dvaruose Louis XIII-asis. 1620 m. ir moterys, ir vyrai pradėjo dažyti lūpas įvairiomis spalvomis, įskaitant žaliai ir juodai. Louis XIII-sis labiausiai mėgo žalią spalvą.

- New Yorke, 1800 m. bėgyje, moterys, dėvinčios krinolinus, privalėjo mokėti brangiau už važinėjamą omnibusą. Krinolinų rėmai atrodė lyg narvai, padaryti iš metalinių ir plieninių juostelių, dėvimi po labai plačiais sijonais. Kadangi jie būdavo labai platus apačioje - kartais net 15-kos pėdų - New York'o Omnibusų Kompanija 1856 m. pakėlė bilietėlių kainą tokioms damoms nuo 7 centų iki 12 centų.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:
7% už 90 dienų term. indėl.
8% už 6 mėn. term. indėlius
8½% už 1 metų term. indėlius
9% už 2 metų term. indėl.
9% už 3 metų term. indėlius
9% už pensijų planą
7% už specialią taup. s-tą
6½% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)

I M A:
už asm. paskolas nuo 11%
už nekilnojamo turto paskol.
(mortgages):
su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 10%
2 metų 10½%
3 metų 11%
(fixed rate)
su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų. 9½%
(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 48 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijus iki 75% ikainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupydydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju a, draustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas Piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadi., antradieniai ir trečiadieniai - nuo 10 v.r. iki 3 v. popietų; ketvirtadieniai ir penktadieniai - nuo 10 v. r. iki 8 val. v.; šeštadieniai - nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p. (Lietpos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniai uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai - 1573 Bloor Street West,
Telefonai: **532-8723** Toronto, Ontario
ir **532-1149** M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont.
M6H 1A8

•TELEFONAI: 532-3400
• 532-3414

AKTYVAI VIRŠ 27 MILIJONŲ DOLERIŲ

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniai 10-3
Antradieniai 10-3
Trečiadieniai uždaryta
Ketvirtadieniai 10-8
Penktadieniai 10-8
Šeštadieniai 9-1
Sekmadieniai 9-12:30

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės nuo 11%
Mortgicijus nuo .. 9½%-11%

MOKA UŽ:

90 dienų term. indėlius .. 7½%
180-185 d. term. ind. 8%
Term. ind. 1 metų 8½%
Term. ind. 2 metų 9%
Term. ind. 3 metų 9%
Pensijų s-tą 9%
Spec. taup. s-tą 7%
Taupomųjų s-tą 6½%
Depozitų-čekių s-tą ... 6%

ANAPILYJE SKYRIUS VEIKIA SEKMADIENIAIS nuo 9:30-1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki \$100,000 (75% ikainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmenines paskolas iki \$10,000. Pardudame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (travelers cheques). Neiram mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MUSŲ TIKSLAS - NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS!

DELHI -

JAUNOS ŠEIMOS RŪPINASI LIETUVIŠKŲ AUKLĖJIMU

Pagausėjusios jaunos šeimos pajuto lietuviškos šeštadieninės mokyklos svarbą. Daug iniciatyvos parodė jaunos organizatorės - I. Lukošienė ir K. Stankienė. Susipažinimui su naujais mokymo metodais jos atvyko į Toronto Šeštadieninę Mokyklą. Čia, globojamos Mokyklos vedėjos G. Paulionienės, gavo naudingų patarimų, kai kurių knygų ir konspektų pavyzdžių.

Kaip žinoma, šeštadieninė mokykla - ne tik lietuvių kalbos, bet ir dainų, šokių, istorijos, geografijos, lietuviškų papročių, rankdarbių ir kt.

• LIETUVIŲ PARAPIJOS CHORAS dalyvavo 1985 m. gruodžio 19 d. Ontario Tabako Muziejuje per pamaldas ir kalėdiniame parengime. Dalyvavo taip pat ir ukrainiečiai.

AR PASKAITAI SAVO VAIKUI LIETUVIŠKŲ LIAUDIES PASAKŲ? JOSE RASI IR GROŽIO, IR JUMORO IR IŠMINTIES!

Toronto Lietuvių Namuose

š.m. SAUSIO 26 d. SEKMADIENI, 2:30 val. p.p.

adv. A. PACEVIČIUS skaitys paskaitą

"TESTAMENTŲ SUDARYMAS ir
PALIKIMAI GIMINĖMS LIETUVOJE"

Įėjimas nemokamas.

Rengia: LN VYRŲ BŪRELIS ir
LN KULTŪRINĖ KOMISIJA

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous)
GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA
PENKTADIENĮ IŠGANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE.
(Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų, 1610
Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

1986 m. Š. A. PABALTIEČIŲ IR LIETUVIŲ SLIDINĖJIMO PIRMENYBĖS

1986 m. Š. Amerikos Pabaltiečių ir Lietuvių Alpinistinės Slidinėjimo Pirmenybės įvyks 1986 m. vasario 1 d., Devil's Elbow Ski Resort, Bethany, Ont. (apie 60 mylių į šiaurės rytus nuo Toronto). Varžybas vykdo lietuvių - ŠALFASS-gos Slidinėjimo Komitetas.

Varžybų pradžia - 11:00 val. ryto. Registracija nuo 9:30 iki 10:30 AM.

Pirmenybių programoje bus Slalomas ir Didysis Slalomas, šiose klasėse: a) Berniukų (žemiau 13 m.), b) Jaunių (13-16 m. imtinai), c) Vyrų Elite (17-44 m. imtinai), d) Vyrų Senjorų (virš 44 m.), e) Moterų (virš 12 m.) ir f) Mergaičių (žemiau 13 m.).

Amžiaus klasifikacija - pagal 1985 m. gruodžio 31 d.

Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš pabaltiečių varžybų pasekmių.

Dalyvavimas yra atviras visiems lietuvių, latvių ir estų slidinėtojams.

Dalyvių registracija atliekama iki 1986 m. sausio 25 d., pas ŠALFASS-gos Slidinėjimo Komiteto vadovą, šiuo adresu:

Mr. Mečys Empakeris, 6 Robinhood Rd., Islington, Ont. M9A 2W7.

Telefonas (416) - 231-1487.

Smulkios informacijos pranešta visiems sporto klubams ir kaikiuriems slidinėtojams. Suinteresuotiems nepriklausantiems slidinėtojams patartina kreiptis į Mečį Empakerį.

VASARIO 16 DIENOS MINĖJIMO PROGRAMA

Vasario 14 d., penktadienio vakare, Pranciškonų Patalpose, KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA ruošia PRIĖMIMĄ KANADIEČIAMS SVEČIAMS.

Vasario 15 d., šeštadienį, 10 val. ryto - LIETUVOS VĖLIAVOS PAKĖLIMAS vyksta Mississaugos miesto Rotušės Aikštėje.

12 val. - LIETUVOS VĖLIAVA KELIAMA prie Toronto miesto Rotušės Aikštės.

Vasario 16 d., sekma - dienio rytą laikomos tai dienei pritaikytos pamaldos lietuvių šventovėse.

4 val. p.p. Anapilio salėje vyks iškilmingas minėjimas.

AUTOBUSAI veš į šį MINĖJIMĄ Į ANAPILĮ 3 val. p.p. nuo LIETUVIŲ NAMŲ ir nuo Pensininkų Namų VILNIUS MANOR.

Atgal autobusai išvažiuos 7 val. vakaro.

• VASAGOJE Lietuvos Nepriklausomybės Atgavimas (Vasario 16-toji Diena) bus minimas VASARIO 23 d., sekmadienį. Ta proga Gerojo Ganytojo misijoje vyks pamaldos 11 val. ryto. Po jų minėjimas.

• RADIO PROGRAMOS "Tėvynės Prisiminimai" 25

metų sukaktis buvo paminėta sausio 18 d., šeštadienį, Pranciškonų Parapijos patalpose. Daugiau kaip 200 atvykusių maloniai sutiko "Aro" paruoštą programą.

• KLAIPĖDOS KRAŠTO ATVADAVIMO MINĖJIMAS buvo įdomus. Jis vyko LN, dalyvavo virš 300 tautiečių.

Minėjamą surengė KLB Apylinkės Valdyba ir Jūros Šaulių Kuopa "Baltija". Kalbėjo inž. Povilas Vaičekas apie Klaipėdos reikšmę Lietuvai. Jis taip pat plačiau papasakojo savo asmenišką išgyvenimą Vorkutos ir kituose Sibiro kalėjimuose, jautriai paliustruodamas ir partizanų bei kalinių dainomis.

Publika jam dėkojo atsi stojimu ir audringu plojimu. Meninė programą atliko Mergaičių Vienetas "Sutartinė", vad. Nijolės Benio - tienės.

Po pertraukos ir kavutės A. Miltenis rodė jo sudarytą filmą "Klaipėdos Atvadavimas".

KLUBO "TAURAS" METINIS BALIUS

Medžiotojų ir Žvejotojų Klubo "Tauras" metinis balius vyko sausio mėn. 18 d. Lietuvių Namuose. Prisirinko apie 300 svečių. Buvo pasivažiinta briediena, stirniena, zuikiena ir kitais skanumynais.

numynais.

Baliaus proga, Klubo nariams buvo įteiktos taurės už jų atsielėjimą laimėjimus.

Molinių balandžių šaudyme I-ą vietą laimėjo Andrius Mackevičius, II-ą Petras Beržinskis, III-ą Jonas Lasys.

Žūklautojai: už didžiausią lydeką I-ą vietą - J. Šimkus; už didžiausią besą II-ą vietą - Juozas Pažemėckas, III-ą Alfonsas Langas.

Taurė už stirną teko taikliam medžiotojui Rimui Gertui.

Pirmininkas Jonas Šimkus dėkoja už dovanotą baliui žvėrieną: Stasiui Mackevičiui ir Jonui Lasui už briedieną; R. Gertui ir p. Zenkevičiui bei daugeliui kitų už stirnieną; A. Tamošaičiui, J. Lasui, K. Kudirkai ir J. Ališauskui už zuikius.

Dėkojama visai grupei ponų, sunešusių baltui pyragus: p. Ališauskienei, Beržinskienei, Macoretai, Drešerienei, Dauginienei, Juzumienei, Kazilienei, Kvadukienei, Langiuienei, Lasienei, Pamataitienei, Šturmienei, Zenkevičienei, Mackevičiuienei, Andriulienei, Girinienei, Balšienei.

eilinis vokiečių laukia ir tikisi sulaukti šviesesnių dienų.

Lietuviškajame išeivijos gyvenime galima pastebėti didėjančią lietuvių savitarpio suartėjimą pasauliniu mastu. Prie to prisideda ir atvykstantis į Lietuvį Vasario 16 Gimnaziją iš kitų kraštų jaunimas.

LABDAROS Draugijos veikla eina įprasta vaga. Suvalkų Trikampio moksleivijai parama padidėjo gautais procentais iš paskirtų Mykolo Žilinsko tam tikslui procentinių popierių. 1985 metais procentų gauta DM 1.500.

Toliau siunčiamos Giminaičiai ir noriai laukiamos knygos bei periodinė spauda. Knygų siuntiniai apdraudžiami ir gaunami. Spauda cenzūruojama.

1985 m. LABDAROS pajamos sudaro 16.093 DM., tiek pat ir išleista.

Šiuos metus pradėdant, Draugija labai širdingai dėkoja rėmėjams ir talkininkams už paramą jos veiklai ir prašo tolimesnio palankumo.

"Labdaros" Draugijos Valdybos vardu J. Glemžas, pirmininkas, Konventrain 33, 7260 Valv-Hirsau.

• VASARIO 1 d. lietuvių ir pabaltiečių alpinistų SLIDINĖJIMO VARŽYBOS vyks Devil's Elbow Ski Resort, Bethany, Ont. Daugiau informacijų gausite pas K. Šapočkiną tel: 239-7562 ir pas E. Norkų. Taip pat pas M. Empakerį tel: 321-1487. (Žiūr. pranešimą).

Lietuvių Namų Žinios

• LN KULTŪRINĖ KOMISIJA sausio mėn. 16 d. posėdyje aptarė savo veiklą. Numatyta keletas kultūrinių renginių ir paskaitų.

• LN Vyrų Būrelio Valdybos posėdyje, įvykusiame sausio 17 d., buvo aptarta veikla ir ateities veiklos planai.

- KOVO 15 d. rengiamas Vyrų Būrelio narių šeimų ir pažįstamų balius. Bilietus galima gauti pas Valdybos narius.

- Numatyta Poilsio Stovykla rugpjūčio 9-17 d. d., Vasagoje, Tėvų Pranciškonų vasarvietėje.

- Šiais metais LN VYRŲ BŪRELIS švęs savo įsistatymo dešimtmetį.

Ši sukaktis bus atitinkamai paminėta LN metiniame baliuje rudenį, lapkričio 8 d. Balių rengia LN Vyrų Būrelis.

• VASARIO 15 d. VLIKo vicepirmininkas inž. L. Grinius duos pranešimą apie VLIKo politinę veiklą praeityje ir artimoje ateityje Lietuvių Namuose ne 7 val., kaip buvo pranešta, bet 3 val. p.p. Įėjimas nemokamas. Visi suinteresuoti mūsų politine veikla kviečiami dalyvauti. Po pranešimo bus atsakyta į klausimus.

st.catharines

IŠKILMINGAI ŠVĖSIME
DIDŽIAJĄ MŪSŲ TAUTOS
ŠVENTĘ - VASARIO 16-TĄ

Pirmausia - šiemet iškelsime nebe vieną, bet dvi tautines vėliavas, dviejose skirtingose - gražiausiose miesto vietose. Viena bus iškelta prie naujo Daugiakultūrinio Centro, esančio prie pat katalikų Katedros. Tiksliai data bus pranešta vėliau.

Kita vėliava bus iškilmingai iškelta prie miesto Rotušės vasario 14 d., 12 val. dienos metu. Tuo būdu ta vėliava plevėsuos tris dienas. Miesto burmistras VASARIO 16-tąją paskelbs viso miesto šventę.

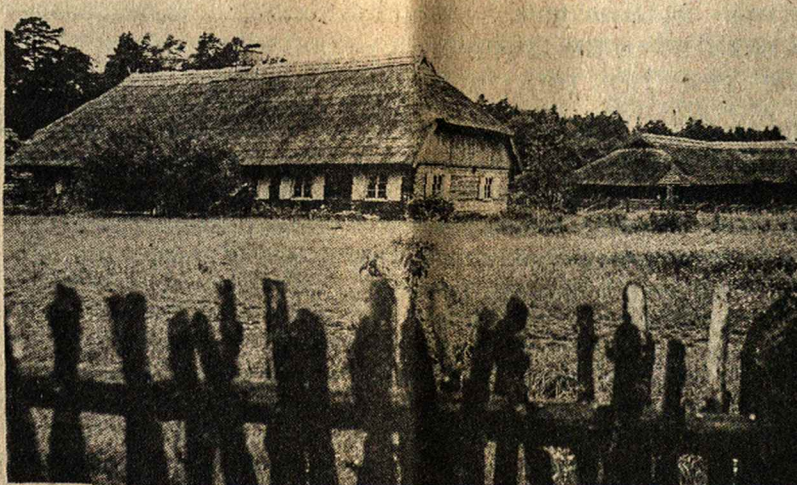
SEKMADIENI - vasario 16 d. iškilmingos pamaldos bei 16-tos Vasario Akto įvyks normaliu pamaldų metu - 10 val. ryto, dalyvaujant organizacijų vėliavom. Po pietų, toje pat salėje įvyks meninė programa, atliekama Toronto "Sutartinės", Bus loterija ir bendra dalyvių kavutė.

LAUKIAMA VISŲ šio krašto LIETUVIŲ DALYVAVIMO.

Pastaba: jei vėliavos pakėlimo metu įvyktų sniego audra ir būtų labai šalta, tai miesto savivaldybė pasiūlė pasinaudoti gražia ir erdvia miesto posėdžių sale, kuri bus tam paruošta. Čia galės įvykti ceremonijos, Dienos proklamacija, kalbos ir t. t. Tikimasi, kad ir šiemet šią garbingą šventę aprašys "The Standard" dienraštis bei aptars radijo stotys. Kor.

NEPRIKLAUSMA LIETUVA

VOKIETIJOJE

19 amžiaus tipinga lietuviška sodyba. Vaizdas iš PLB lankstinuko.

LIETUVIŲ ŠALPOS DRAUGIJA "LABDARA"

Mielosios ir Mielieji LABDAROS D-jos nariai - es, ir rėmėjai - sveikiname su Naujaisiais 1986-aisiais metais. Su viltingais lūkesčiais ir pajėgumu pakelti pasitaikančius rūpesčius.

Metus žvilgsnį į Vakarus Vokietijos šiandieninį gyvenimą, tenka pastebėti, kad vyriausybė duoda pažadus palengvinti eilinio žmogaus padėtį, bet tai daroma greičiausia rinkos judrumui pagyventi ir ruošti naujiems parlamento rinkimams. Bet

Birutė Grigaitytė - Spudienė

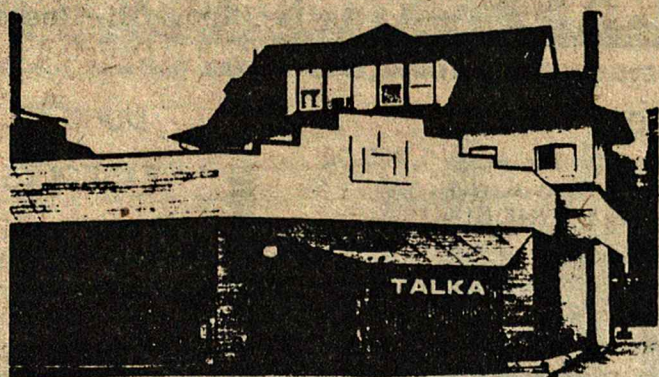
namų pirkimo ir pardavimo agentė

1280 Dundas St. West,
(prie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7

Ištaigos Tel.: 535-2500
Namų Tel.: 445-9469

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 21 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

indėlius (P.C.A.) 5 %
santūpas 6 %
kasd. palūkan. už sant. 5 1/2 %
term. indėlius 1 m. 9 %
term. indėlius 3 m. 10 %
reg. pensijų fondo 7 1/2 %
90 dienų indėlius 8 %
(minimum \$ 5.000)
Reg. pensijų 1 m. 9 %

IMAME UŽ:

nekiln. turto pask... 10 %
asmenines paskolas 12 %
Nemokamas pilnas čekių
patarnavimas
Nemokama narių gyvybės
drauda pagal santaupų
dydį iki \$ 2.000.
Nemokama asm. paskolų
drauda iki \$ 10.000.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. r. iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais — nuo 9 v.r. iki 12 val. r.
Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

hamilton

SENJORŲ SUSIRINKIMAS IR VIEŠNAGĖ

Lietuvių Pensininkų Klubo narių susirinkimas ir praejusių metų švenčių proga, sausio 9 d. popietėje vyko pobūvis-viešnagė Jaunimo Centro salėje.

Klubo p-kas K. Mikšys, atidaręs susirinkimą, prašė atsistojimu pagerbti gruodžio 20 d. mirusį Klubo narį a.a. Blažaitį Kazį.

Pirmininko patiekta dienotvarkė ir Klubo sekr. A. Mingėlos perskaitytas praeito susirinkimo protokolai buvo priimti be patalsų.

Kalbant Klubo veiklos reikalais, ligonių lankytojų buvo pranešta, kad aplankyta ligoninėse sergančių Klubo narių. Prisiminta, kad praeitais metais buvo suruoštos net 8 ekskursinės kelionės. Šiais metais irgi bus organizuojamos išvykos.

Nariui p. Pakalniškiui pasiūlius, buvo nubalsuota paraima Lituanistikos Katedrai Amerikoje 200 dolerių sumoje.

Toliau sekė meninė dalis. Miniatiūrinę programą atliko pirmininko pakviesti "Aukuro" menininkai: vadovė E. Kudabienė, M. Kalvaitienė ir p. Bungarda, kurie paskaitė kelių rašytojų humoristinių kūrinių eilėraščių. Klausytojai jiems dėkojo gausiais aplovismenais.

AR PASKAITAI SAVO VAIKUI LIETUVIŠKŲ LIAUDIES

PASAKŲ? JOSE RASI IR GROŽIO IR JUMORO IR IŠMINTIES!

Dino

VALYKLA

SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAI DŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

montreal

SŪNAUS MIRTIES METINĖMS

Šaltis daužėsi miesto gatvėse. Nuo upės sklido balti šerkšno garai. Tą šaltą praėjusių metų rytą — sekmadienį, Sūnus mus paliko amžinai...

Skaudi nelaimė užklupo visai nelauktai. Senatvę prislėgė sielvarto migla. Kodėl, sūnau, taip anksti mus apleidai? Kodėl nepernešamą skausmą palikai? Verksmai ir dejonės pasklido sniego sūkuriuose. Sielvartas paskendo vėjo raudose. Tėviška meilė jungėsi raudų kančiose, Klausimai kilo sielos gėlmėse.

Tikriausiai mums buvo skirta sūnaus vieta; Per anksti jam ištirpti tarp nežinomų skliautų. Gal apsiriko dausose, ir Aukščiausiojo klaida... Spėlioji, versdamas kaltę ant kitų.

Kada širdis skausmuose verda, kunkuliuoja, Kaltybių prilaužai ir ieškai kaltų. Smerki viską, kas po ranka papuola, Kad apsiraminti galėtumei greičiau.

Mintys susimaišo — pinas, prieštarauja. Sūnaus veidas įsijungia į vaizdus visus. Praeities šešėliai pro šalį prabėga.

Prisimėni jo darbus ir vaikystės laikus. Klaidžioji pasimetęs, nenorėdamas tikėti. Spėlioji, gal sapnuose paskendęs tu esi. Prieš akis — karstas. Gėlės... Argi gali būti? Šaltai nusipurtęs staiga, tikrovę regį.

Kelkis, sūnau. — širdys mūsų aštriai šaukia. Tam šauksmui pritaria raudodama mama. Bet sūnus tarp gėlių vainikų kietai miega. Tai jau nebe sapnas, bet žiauri tiesa.

Dar sugrįžk, sūnau, — skausmingai šaukė mama. Sugrįžk, sūnau, — pritardamas šaukia šalia; Šauksmai ištirpo kapinių tyloj

Ir dingo išmargintam gėlių tvane...

Skausmo aidas už karsto nuskambėjo... "Raminkis tėveli... Nušluostyk ašaras brangi mama.

Ištirpau skliautuose, kur berybė mėlynuoja. Ten laukiau jūsų atvykstančių kada.

Mano tik šešėlis žemėje išblėso,

Mintyse visada liksiu jūsų tarpe.

Prizadu. Jus aplankysiu prieaušrio sapne".

Raminantis balsas į gėles pamažu smigo

Ten, kur verkiau aš ir žmona šalia.

Tik ta viena viltis mums tėvams teliko:

Slinkt gyvenimo sulamdytu keliu.

Prieaušrio sapnai pasimatymą žadėjo,

Ir vėliau Dausose susijungt kartu...

Jau metai praslinko, bet ilgesio skausmų Ne tik nesusumažėjo, bet dar su kaupu Užkravė tą svorį ant senų pečių,

Nes sūnus dar neprašneko glūdumoj sapnų.

TĖVAS

Liūdesyje likusiai žmonai

Anelei ir kitiems artimiesiems gili užuojauta.

Z. Pulianauskas

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO - VASARIO 16-TOJI

Bus minima Hamiltone skaita. Pasiruošę mūsų me-

vasario 9 d., sekmadienį. Iš-
kilmingos pamaldos AV baž-
nyčioje prasidės 10:30 val. r. "Gyvataras", "Aidas".

Iškilmingas Minėjimo Ak-

tas - Koncertas - 4 val. p.p.,
Scott Park Gimnazijos audi-

torijoje.

KLB Visuomeninių Reikalų

Komisijos p-kė adv. J. Ku-

raitė-Lasienės skaitys paskai-

tiniai vienetai: Vysk. Valan-

čiaus Šeštadieninė Mokykla,

nyčioje prasidės 10:30 val. r. "Gyvataras", "Aidas".

MALONŲS

SKAITYTOJAI, prašome pasinaudoti

šia atkarpa ir ją atgal atsiųsti "NL" adresu:

Siunčiu "NL" prenumeratą už 198...m.....dol.

"NL" NAMU REMONTO VAJUIdol.

Mr. Mrs.

Adresas:

DRESHER

INSURANCE &
REAL ESTATE BROKERS

233-3334 - 231-2661 - 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais 9 v.r. - 12 v.p.p.

Netys of "Better Business" Buro

PATARNAVIMAS - GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA-INSURANCE

Walter Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

V. Bačėnas

1551 Bloor St. W.

TORONTO, Ont.

M6P 1A5

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

Visais kelionių reikalais bet

kur pasaulyje skambinti:

TEL.: 533-3531

ATA

KAZEI MACIULEVIČIENEI

mirus,

jos dukteriai Olgai GURECKIENEI, žentui Leonui GURECKUI, giminėms ir artimiesiems reiškiamo širdingą užuojautą -

LIETUVIŲ A.A. GRUPĖ
MONTREALYJE

ATA

KAZEI MACIULEVIČIENEI

mirus,

jos dukterį OLGA ir žentą LEONĄ GURECKUS bei visus kitus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime -

Irena ir Jonas VAITKUČIAI

Mūsų bičiulius Olgą ir Leoną Gureckus, netekusius Motinos ir Uošvės

ATA KAZĖS MACIULEVIČIENĖS,

širdingai užjaučiame

B. ir H. NAGIAI

MALONŲS "NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" SKAITYTOJAI, RĖMĖJAI -

LAISVOJI SPAUDA YRA PAGRINDINIS LIETUVYBĖS IŠLAIKYMO ŽIDINYS IŠEIVIJOJE.

SAVAITRAŠTIS "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA", DĖKA SKAITYTOJŲ, RĖMĖJŲ IR BENDRADARBIŲ, PER 45 SAVO GYVAVIMO METUS YRA NEMAŽAI PRISIDĖJUS PRIE LIETUVYBĖS IŠLAIKYMO LAISVAJAME PASAULYJE.

"NL" LEIDIMO BENDROVĖS VALDYBA NUOŠIRDŽIAI DĖKOJA VISIEMS, KURIE PER EILĘ METŲ RĖMĖ "NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ" IR JOS IŠLAIKYMU AUKOJO VISADA, KADA TIKTAI KOKIU REIKALU BUVO KREIPTASI. NUOŠIRDUS AČIŲ VISIEMS, KURIE PRISIDĖJO PRIE NAUJOS ELEKTRONINĖS MAŠINĖLĖS IŠIGIJIMO.

TIK BENDROM JĖGOM VISŲ "NL" SKAITYTOJŲ IR DARBUOTOJŲ PASTANGOMIS "NL" ATŠVENTĖ SAVO 45 METUS. TIKIMASI, KAD "NL" DAR DAUGELI METŲ LANKYS LIETUVIŲ PASTOGES IR DIRBS ŠVIEŠESNIAI LIETUVOS RYTOJUI, PAGAL PRASMINGĄ "NL" STEIGĖJŲ PASIRINKTA ŠUKI.

ŠIUO METU "NL" VALDYBA VĖL SLEGIA NAUJAS NEATIDELIOTINAS RŪPESTIS. TURIMI "NL" NAMAI, PASTATYTI TALKOS BŪDU PRIES 35 METUS, REIKALINGI PAGRINDINIO ĮSĖRINIO IR VIDAUS REMONTO: VOS BESILAIKO STOGAS, REIKIA PAKELTI LANGUS, DURIS, APSAUGOTI LAUKO SIENU ĮSĖR. VISA TAM ATLIKTI NUMATYTA SAMATA SIEKIA APIE \$15.000.

"NL" VALDYBA, TIKĖDAMA SKAITYTOJŲ TAUTINIŲ SUSIPRATIMU IR NUOŠIRDUMU IŠLAIKYTI "NL" TESTINUMĄ, SKELBIA ŠIAIS METAIS "NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" NAMŲ REMONTO VAJŲ. UŽ BET KOKIĄ AUKĄ "NL" VALDYBA IŠANKSTO TARIA NUOŠIRDŲ AČIŲ.

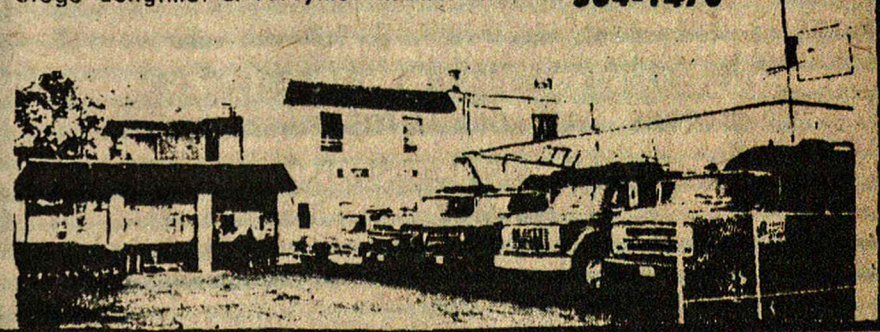
AUKAS SIUSTI "NL" ADRESU: 7722 GEORGE ST. LA SALLE, P.Q. H8P 1C4, CANADA.

VISI AUKOTOJAI BUS SKELBIAMI "NL" PUSLAPIUOSE. NORINTIEJI GAUTI PAKVITAVIMUS, PRANEŠKITE SIŪSDAMI AUKĄ.

SIŪLOME PASINAUDOTI ŠALIA DEDAMA ATKARPA.

GUY
RICHARD
ROOFER - COUVREUR
7725 George LaSalle

Seriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

LAIDOJIMO ISTAIGA

FUNERAL HOME

J. F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Av

Chateauguy, Verdun, Que.

Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

MODERNOS KOLJEKCIOS

MIRUSIEJI:

• MACIULEVIČIENĖ Kazė, 92 m., mirė ligoninėje. Liko dukrė Olga Gureckienė, žentas Leonas, vaikaičiai - Vydas, Ričardas, Marija, Tina ir provaikaičiai.

Palaidota per AV bažnyčią Notre Dame des Neiges kapinėse.

• URBANAVIČIUS Jonas, 79 m., mirė, palikdamas sūnų Brian, žmoną Eleinę ir vaikaičius Michel ir Caroline.

• VIRBALAS Stanley, 81 m., mirė Floridoje, kur praleido žiemas atostogas.

Liko keturi sūnūs su šeimomis.

Pašarvotas ir palaidotas Montrealyje, Notre Dame des Neiges kapinėse.

Užuojauta mirusiųjų artimiesiems.

• AUKSINIO AMŽIAUS KLUBO "RŪTA" susirinkimas bus SAUSIO mėn. 29 d., trečiadienį, 1 valandą,

• KLIK Moterų D-jos susirinkimas įvyks vasario 9 d. po 11 val. pamaldų, Seseilių Namuose.

Paskaitą skaitys Ina Klėienė. Svečiai ir narės kviečiami dalyvauti.

• RUSINAS Albertas, mirus Vytautui GUSTAINIUI, vietoje gėlių, paaukojo Tautos Fondui \$20.

Nuoširdžiai dėkoja TF Atstovybė Montrealyje

• Šv. KAZIMIERO Parapijos AUKSINIO RATELIO KLUBAS buvo numatytas pradėti su Naujaisiais Metais. Jau galima įsigyti nario kortelės. Metams nario mokes -

tis yra 4 doleriai.

Dėl informacijų, kaip ir kiekvienam kitu klubo reikalui, kreiptis pas pirmininkę Eleoną McNamarą tel:522-8662.

• Mūsų skaitytojas P. GULBINSKAS, prisijusdamas garbės prenumeratą 1986 - tiems metams pridėjo \$45 auką, pastebėdamas, kad tai simboliškai už kiekvienus leidimo metus. Savo laiške - lyje prisimena: "Su laikraščiu "Nepriklausoma Lietuva" susipažinau 1948 m., atvažiavus į Kanadą atlikti geležinkelio sutarties. Važiuojant pro Montrealį iš Halifax'o į Ontario šiaurę, Montrelio stotyje važlavę lietuviai buvome apdovanoti tuo metu esančios redakcijos, amžinos atminties Marijos Arlauskaitės laikraščiu "Nepriklausoma Lietuva". Nuo pirmo susitikimo, laikraštis mane nuolat lanko. Šiuo laiku laikraščio forma ir savitu turiniu esu patenkintas".

Taip pat pasveikino visą darbuotojų kolektyvą su naujais metais, linkėdamas sveikatos, ištvermės ir turtingų prenumeratomis metų. Nuoširdžiai už viską dėkojame. "NL"

• J. STRAZDAS, atsiųsdamas prenumeratą, rašo: "Aš siunčiu Tamstoms čekį \$200, -(du šimtu dolerių), tai mano prenumeratos mokestis ir auka "Nepriklausomai Lietuvai". Pastaruoju metu aš susirgau ir balluje negalėjau dalyvauti. Jums sekms"

(parašas). Nuoširdžiai dėkojame. "NL"

AUŠROS VARTŲ PARAPIJIEČIŲ SUSIRINKIMAS vyko sausio 19 d. Jį atidarė kleb. J. Aranauskas, SJ, sukalbėdamas maldą, susi-

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

RRSP

9 1/2 %

TAUPYKIT ATEIČIAI, MAŽINKIT TAKSUS.

PENSIJŲ PLANO, RRSP TERMINAS UŽ 1985 m. BAIGIASI VASARIO 28 d., 1986. SMULKESNĖ INFORMACIJA TEL: 766-1891

• VASARIO 16-TOJI-LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ bus minima 11 val., abiejose lietuvių bažnyčiose, o bendras iškilmingas minėjimas vyks VERDUNO CATHOLIC HIGH SCHOOL Auditorijoje, 6100 Champ-lain Blv., 3 val. p.p.

Jungtinis abiejų parapijų Choras repetuoja programą koncertui per Minėjamą.

rinkimo prezidiuman išrinkti Br. Staškevičius-p-kas, A. Vazalinskas- vicep., P. Džeris- sekretorius.

Pranešimus patiekė Parapijos Komiteto p-kas Alb. Jonelis, ižd. V. Piečaitis ir kleb. J. Aranauskas. Patvirtinta, kad Parapijos finansinis stovis geras, nu-pirktą kleboniją iš Tėvų Jėzuitų, patobulintas šildymas. 1985 m. mirė 31, vedė 3, pakrikštyta 6 parapijiečiai.

Iškelta keletas pageidavimų. Baigus kadencijas V. Piečaičiui ir V. Barauskui, jų vietoni išrinkti Edm. Augūnas ir Vl. Žitkus.

Sesuo Palmyra pranešė apie pasirošimus Lietuvos krikšto 600 m. minėjimui

1987 m. Parapijos įkūrėjas ir buvęs ilgametis jos klebonas Tėv. J. Kubilius pasveikino susirinkimą.

Dar gerą valandėlę buvo pasiūnekučiuota prie kavutės ir užkandžių. A. M.

Du Montrelio Medžiotojų ir Žvejotojų klubo NIDA nariai šios žiemos išvykoje.

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

• GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ •
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių
atsakomybės, gyvybės draudimas
Agentūra veikia nuo 1945 m.

D.N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

Nekilnojamo Turto visapusiškas patarnavimas
PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q. H3N1R1

Tel. Business: 273-9181; Residence: 737-0844.

Tel.: Business: 482-0772

Residence: 767-4690

JONAS IR CÔTÉ

REALTIES

5159 De Maisonneuve West,
Montreal, P.Q. H4A 1Z3

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo turto patarnavimas Montrealyje

Maurice Kaplan

Kailių Siuvėjas

Tel 767-6183 dabar pakeistas į: 288-9646

• Didelis pasirinkimas gatavų paltų
• Vasaros laiku saugojimas (Storage)
• Taisau ir remdėliuoju
• Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A
Montreal, P.Q. H3A 2G6

Tel: 288-9646

REIKALINGI TAUTINIAI RŪBAI

KAS GALĖTŲ PARDUOTI, MOTERIŠKUS TAUTINIUS
RŪBUS DVIEM MERGAITĖM: 12 ir 16 METŲ, AR
DIDESNIUS, SKAMBINTI Tel. 656-0615 B. Bulka.

J. Vilkelienės organizuojama ekskursinė grupė išvažiuoja 10-čiai dienų į Lietuvą GEGUŽĖS 29 d. Bus sustota tik Maskvoje. Galima užsirašyti: J. Vilkelienė, 1016 Belleville Ave., Laval H7C 2C1 Telefonas: (514) - 661-8697

ST. PETERSBURG BEACH FLORIDOJE prieinama kaina parduodamas erdvus 1 miegamojo Condominium, antrame aukšte, patogioje vietoje prie krautuvio, miesto paplūdimio ir susisiekimo.
Tel.: (813) 360-0901

Dr. J. MALISKA

D. D. S.

DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS
1410 St. Catherine St. W.
Suite 600, Montreal, P.Q.

Tel. Bus.: 866-8235
Namų: 761-4675

Dr. Philip Stulginski

D. D. S.

Dantų gydytojas - chirurgas
8606 Centrale, coin corner 45e ave.
suite 209, 364-4658

Tel: 364-4658

M. CUSSON R. GENDRON VAISTINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 val. r. iki 10 val. v.

Šeštadieniais: nuo 9 val. r. iki 9:30 val. vak.

Sekmadieniais: nuo 10 val. r. iki 9:30 val. vak.

GREITAS, NEKAINUJANTIS PRISTATYMAS

7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2

Tel.: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D. C.M. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrooke St. W. Suite 215,
Montreal, P.Q. TEL: 931-4024

NOTARAI

J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS

5 Place Ville Marie, Suite 1220

Montreal, P.Q. H3B 2G2

Tel: (514) 871-1430

RĖMĖJŲ PRENUMERATŲ ATSIUNTĖ:

M. Šulmistras, J. Šulmistras, J. Stropus, E. Kalasauskas, J. Biliūnas, Ig. Petrauskas, J. Krikščionaitis, A. Petraška, A. Dasys, dr. A. Pavilaniš, M. Petrauskis, K. Vilkonis, K. Jasutis, V. Petraitis, L. Bernotienė, J. Astrauskas (už 2 metus), B. Saulėnas, H. Butkevičius, O. Stasiulis, A. Paškevičienė, dr. V. Sniečkus, V. Platakis, J. V. Danys, N. Aukštikalnis, A. Stalioniš, A. Knystautienė, J. Aneliūnienė, V. A. Buragas, J. Paulaitis, P. Kripas, Z. Pulianauskas (už du metus) K. Daunys, Z. Jakubonis.

Atsiuntė RĖMĖJO PRENUMERATA ir PRIDĖJO AUKĄ:

P. Gulbinskas - auka \$45; A. Urbonas - \$25; J. Vieraitis - \$10; po \$5, - Miss A. Pakalniškis, A. Griška, P. Verykis, J. Žemaitaitis, A. Keršis, maj. L. K. Baršauskas.

Atsiuntė PRENUMERATA ir PRIDĖJO AUKĄ:

J. Urbonas - \$30; po \$10, - S. Banelis, A. Gverzdys; \$5, - M. Petrulis; \$4, - J. Barisa;

Atsiuntė AUKĄ:

Hamiltono D. L. K. Algirdo Šaulių Kuopa - \$50; \$200, - J. Strazdas; \$20, - J. Vaitkutis; \$15, - C. Jagminienė; po \$10; B. Zenkevičius, Ant. ir Anast. Tamošaičiai - \$10.

"NL" MAŠINĖ LĖS VAJUI atsiuntė:

Ona Vileniškienė - \$28; po \$25, - A. Dasys, A. Petraška.

DOVANOJO ŠĖRUS;

P. Verykis - 14; St. Reutas - 5 (per P. Verykį).

VISIEMS - nuoširdžiausias AČIŲ!

"NL"

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARRIAGE • WEDDINGS
2540 rue SHERBROOKE, E.

TONY LAURINAITIS

MONTREAL, P.Q. H2K 1E9

525-8971

TRANS QUÉBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE
MEDZIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS

Savininkas: JOHN OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5

Telefonas: 721-9496